

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

DAVACILAR: 1- TMMOB PEYZAJ MİMARLARI ODASI

2- TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI

VEKİLİ:

3- TMMOB MİMARLAR ODASI (ANKARA ŞUBESİ)

VEKİLİ:

4- TMMOB ŞEHİR PLANCILARI ODASI (ANKARA ŞUBESİ)

VEKİLİ:

5- TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

VEKİLİ:

DAVACI: 6- ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI

VEKİLİ:

DAVALILAR: 1- ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI

VEKİLİ _____:

2- GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI/ ANKARA

VEKİLİ _____:

3- KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI /ANKARA

VEKİLİ:

MÜDAHİLLER(DAVALI): 1- TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI/
ANKARA

VEKİLİ: _____

2- BAŞBAKANLIK ANKARA

VEKİLİ _____

DAVANIN ÖZETİ: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın 21.05.2010 gün ve 4035 sayılı, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

kararıyla uygun görülen 1/10000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı, 1/10000 ölçekli ulaşım şeması ve 1/1000 ölçekli Ulaşım (Yol-kavşak vs) Uygulama Projesinin kabul edilmesine ilişkin Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı işleminin, Atatürk'ün vasiyeti ile hazineye devredilen çiftlik arazisinin %42'sinin çiftlik arazisi vasfını kaybettiği, dava konusu alanın Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 02.06.1992 gün ve 2436 sayılı kararı ile doğal ve tarihi sit ilan edildiği, 27.07.1993 gün ve 3097 sayılı kurul kararı ile sınırlarının belirlendiği, 07.05.1998 gün ve 5742 sayılı karar ile birinci derece doğal ve tarihi sit olduğuna karar verildiği, 1928 yılında hazırlanan Jansen planında Ankara'nın havalandırma koridoru olarak gösterilen alanın işlevini yitirme tehlikesi ile karşı karşıya kaldığı, Atatürk Orman Çiftliği alanının kent açısından kısır, dar kapsamlı değerlendirilecek kentsel yeşil alan-rekreasyon alanı olarak tasarlanmadığı ve işlevlendirilmediği, dava konusu planın, imar planı ve koruma planı niteliği taşımadığı, plan notlarındaki yoğunluk, yapılaşma koşulları ve arazi kullanım kararlarının belirsizlik taşıdığı nedeniyle ve planların idareye sınırsız bir takdir hakkı tanıdığı, idarenin yasallığı ilkesinin çiğnendiği, ulaşım master planı hazırlanmadan uygulamaya esas oluşturacak 1/1000 ölçekli uygulama imar planı hazırlanmadan, 1/1000 ölçekli kavşak vb. projelerin onaylanmasının bilime ve mevzuata aykırı olduğu, 40 metrelik yol güzergahının temel görevinin alanı yapılaşma için uygun alan büyüklüklerine parçalamak olduğu ve plan hükümlerinin yapılaşmaya hizmet edeceği, 1/10000 ölçekli planda koordinat ve nirengi noktaları bulunmadığından yolların arazide fiilen hangi noktalardan geçeceğini göstermediği, 1 nolu, 4 nolu, 5 nolu, 6 nolu, 7 nolu, 11 nolu, 13 nolu, 14 nolu, 15 nolu, 16 nolu, 17 nolu plan notlarının hukuka aykırı olduğu, dava konusu planın yargı kararı ile iptal edilen plan ile aynı içerikte olduğu, dava konusu planın mevzuata, şehircilik ilkelerine, palanlama esasları ve kamu yararına, 1. Derece doğal sit alanı ve tarihi sit alanına ilişkin ilke kararlarına aykırı olduğu, 5524 sayılı Yasa'nın Anayasanın 18, 35, 44, 45 ve 63. maddelerine aykırı olduğu nedeniyle iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulması gerektiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI SAVUNMASININ ÖZETİ:

Parçalanmış, toprak kaybına uğramış 6000 hektardan 3000 hektara düşmüş olan Çiftlik arazisini kayıt ve koruma altına aldığı, yasanın idareye geniş yetkiler vermek değil, AOÇ arazisinin parçalanmışlığına son vermek bütünlüğünü sağlayarak Atatürk'ün vasiyeti doğrultusunda sadece Ankara halkına değil, mirasçı olarak tüm Türk milletine hizmet vermek amacı taşıdığı, AOÇ alanlarının kent bütününe hizmet eden açık rekreasyon alanı niteliğini kaybetmemesi için en son alan büyüklüğüne geldiği ve plana konu alan sınırlarının bütününde korunmasının zorunlu ve son fırsat olduğu bilinci ile hareket edildiği, Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı taslağının görüşülmesi amacıyla 25.07.2008 ve 04.08.2008 tarihinde Belediye Başkanlığında yapılan toplantılara ilgililerin katıldığı, anılan toplantılar doğrultusunda kararların tekrar gözden geçirildiği, düzenlenmiş şekli ile plana açıklama raporu, araştırma raporu, toplantı katılım listesi, değerlendirme raporu, katılımcıların yazılı görüş ve

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

eleştirilerinin Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'na sunulduğu, dava konusu planın Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın 21.05.2010 gün ve 4035 sayılı yazısı ile uygun görüş verilerek, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararıyla uygun görüldüğü, Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı kararı ile onaylanmış olduğu, plana 31.08.2010-29.09.2010 tarihleri arasındaki ilan askı sürecinde beş adet itiraz bulunduğu, Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 15.10.2010 gün ve 3046 sayılı kararı ile itirazlar reddedildiğinden planın kesinleştiği, bu planla AOÇ arazilerinden kent içi açık alanlarda "tarım ormancılığı" na geçilerek, orman plantasyonlarının tarımsal üretim amaçlı tesis edilmesine yönelik olarak tarımsal potansiyelini yitirmeye yüz tutmuş olan alanların "ağaçlanacak alan" olarak düzenlendiği, 5524 sayılı kanunda belirtildiği gibi, AOÇ arazileri üzerinde konut, sanayi ve ticaret faaliyetlerinin önerilmemiş olduğu, AOÇ Müdürlüğü'nün talebi doğrultusunda Müdürlüğe ait mevcut idari, ticari ve sosyal tesislerin bulunduğu, dava konusu planda sanayi gelişiminin ve kentsel servis alanlarının birlikte işlevlendirilmesine engel konmadığı iddiasının yersiz olduğu, alanda bulunan sanayi, ticari ve sosyal tesislerin halihazırda kullanılan mevcut yerler olduğu, planın alt ölçekte 1/1000 ölçekli uygulama imar planları ve kentsel tasarım projelerini yönlendirmesi açısından mekansal işlev/ kullanım ve ulaşım bağlantıları ile ilgili ana kararları içeren kavramsal tasarım ve fikir projesi bağlamında temel çerçeve plan niteliğinde ele alındığı, doğrudan uygulamaya yönelik plan kararları oluşturulmamış olduğu, bu nedenle AOÇ'nin tarihi ve doğal dokusunun yapılaşma kararı getirmeyen dava konusu edilen plan ile yok edildiği iddiasının mesnetsiz olduğu, yeni onaylanan imar planının, daha önce yapılan ve çeşitli mahkeme kararlarıyla iptal edilen "AOÇ alanlarına ait 1/1000 Ölçekli Nazım İmar Planı ve Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ile kesinlikle aynı olmadığı, yeni onaylanan planın iptal edilen plana ilişkin hazırlanan bilirkişi raporları, mahkeme kararları ile Tarım İl Müdürlüğü'nün görüşü doğrultusunda hazırlandığı, iptal edilen planla önerilen Hayvanat Bahçesinin yeni planla %82 oranında küçültülerek mevcut yerinde önerildiği, olimpiyat oyunları ve spor parkının ise yeni planda önerilmediği, yeni planda planlama alanının %60'ı tarımsal üretim alanları ile Ağaçlandırılacak/ Ağaçlandırılmış Alanlar olarak düzenlendiği, 5524 sayılı yasadaki belirtilen "..... imar planlarına uygun olmak şartı ile yol, meydan, alt geçit ve raylı toplu taşıma araçları, yer altı tünelleri, ve yeraltı hizmetleri için gerekli arazi ile dere ıslahı yapılması planlanan araziler üzerinde, kamu yararı ve hizmetin gerekleri dikkate alınmak suretiyle bedelsiz olarak Ankara Büyükşehir Belediyesi lehine intifa hakkı tesis edilir." hükmünden idarece kontrolsüz olarak AOÇ arazilerinin kamulaştırılacağı anlamının çıkarılmaya çalışıldığı, ancak bu hükmün başında yer alan "Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü ile" ifadesinin kasten vurgulanmadığı, dava konusu planın 15. maddesinde "AOÇ Müdürlüğü tarafından kullanılan, işletilen, kiraya verilmiş olan tüm mevcut tesisler korunacak olup, planda öngörülen yol güzergahları ve kavşaklardan etkilenenler olması durumunda aynı alan içerisinde yeniden yapılabilecek olup, alt ölçekli planlar ile çözümlenecektir." koşulu bulunmasına karşın 1992 yılındaki tescil kararı öncesi yer alan mevcut yapı ve tesisler işlevlerini sürdürebilir. Atatürk

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

Orman Çiftliği Müdürlüğü'nce kiralanılan alanlar üzerinde mevcut tesislerin imar durumları alt ölçekli planlarla belirlenecektir" koşulunun da bulunduğu göz ardı edildiği, mevcut fabrikaların korunduğu iddiasına ilişkin olarak, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu'nun 02.06.1992 gün ve 2436 sayılı kararıyla; AOÇ'nin içerdiği tarihi ve doğal özellikler nedeniyle sit alanı olarak tescil edilen 1/25.000 ölçekli paftalarda belirtilen sınırlar içinde kalan, daha sonra anılan Koruma Kurulu'nun 20.07.1993 gün ve 3097 sayılı kararı ile uygun görülen AOÇ'ye ilişkin 1/10.000 ölçekli paftalarda belirtilen sit sınırları içerisinde AOÇ mülkiyetinde iken el değiştiren ancak doğal ve tarihi sit sınırları içerisinde kalan ve mevcut AOÇ arazileri ile mekansal bütünlük gösteren Türk Traktör Fabrikası, Çimento Fabrikası, Fişeksan, Tekel Bira Fabrikası, MİTAŞ, TİGEM, TZDK gibi kullanımların yer aldığı alanların "Uzun Dönem Kaldırılması Düşünülen Alanlar" olarak düzenlendiği ve yine Kurulun 07.05.1998 gün ve 5742 sayılı kararıyla da sit alanı derecesinin I. Derece Doğal ve Tarihi Sit alanı olarak belirlendiği, dava konusu planda düzenlenen Mevcut Sanayi- Depolama Tesis Alanları (Uzun Dönemde Kaldırılması Düşünülen Alanlar) plan kararının; ileriye dönük bir öngörü olduğu, malik kurumun bilgi ve görüşleri dışında dağıtma olmadığı gibi kendi mülklerindeki tasarruf haklarının devametmesine de engel bulunmadığı, ancak mevcut tesislerin ekonomik ömrünü doldurmasını takiben alanın AOÇ bölgesiyle kullanım bütünlüğünün sağlanmasının hedeflendiği, ilgili maliklerin de bahse konu plan notunun mülkiyetlerini korumadığı gerekçesiyle idare aleyhine iptal davası açtıkları, Ankara kent trafiğini önemli ölçüde rahatlatacak olan ayrıca daha önce iptal edilen planla ilgili Bilirkişi Raporunda da belirtilen olumlu görüşler doğrultusunda, metropolitan alan kentsel ulaşım sistemini oluşturan ana trafik yolları ile raylı toplu taşıma ağının yeni plana aynen işlendiği, dava dilekçesi incelendiğinde, davacıların AOÇ alanlarının rekreasyon alanı mı yoksa tarım alanı mı olarak planlanması gerektiğine karar veremediklerinin görüldüğü, yeni planla açılacak yolların alanı parçaladığı iddia edilmesine karşın, davacı taraflarca her iki durumda da düzenlenen bu alanlara ulaşımın nasıl sağlanacağı ve bu alanların nasıl servis alacağı da çözümünün sunulması gerektiği, AOÇ alanlarına ilişkin sit sınırları ile mülkiyet sınırlarının uyumsuzluğunun giderilmesi hususunun idarelerinin yetki ve sorumluluğunda olmadığı, dava konusu planın alt ölçekli 1/1000 ölçekli uygulama imar planları ve kentsel tasarım projelerini yönlendirmesi açısından mekansal işlev/kullanım ulaşım bağlantıları ile ilgili ana kararları içeren kavramsal tasarım ve fikir projesi bağlamında temel "çerçeve plan" niteliğinde ele alındığı, plan ile düzenlenen Park ve Rekreasyon alanları başta olmak üzere diğer tüm kullanımların içerisinde öngörülen kullanımlar ve yapılaşma koşullarının plan notlarında da belirtildiği gibi alt ölçek planlarla ve kentsel tasarımla belirleneceği, dava konusu planın plan notlarının 14. maddesi hükmü doğrultusunda 1/1000 ölçekli uygulama projesi yalnızca AOÇ Yeni Çiftlik Bulvarı güzergahına ait olduğu, ve iddiaların aksine bu projenin farazi olarak uygulama yapılmasına mahal verilmeyecek bir şekilde koordinatları işlenmiş halihazır haritalar üzerine çizildiği, planla düzenlenen diğer tüm yol vb. teknik altyapı alanlarının ise alt ölçekli planların hazırlanması suretiyle uygulamaya konulacağı, davaya konu planlama alanının yaklaşık 5500 hektar olması nedeniyle etap notu şart olduğu, ancak alanın %60'ının

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

Tarım Alanı ve ağaçlandırılmış alan olarak düzenlenmesi nedeniyle bu ölçekte etaplama yapılmamış olduğu, anılan imar planı plana açıklama raporu eki 1/1000 ölçekli Ulaşım Uygulama Projesi öncelikli olarak planla birlikte onaylandığı ve alt ölçek planlama süreci imar ada ve parselleri ya da kurumların belirleyecekleri ihtiyaç alanlarına göre etaplanarak kamunun öncelikli ihtiyaçları doğrultusunda devam ettirileceği, Planda düzenlenen "Tarihi Çekirdek Alanı" ifadesinin bu planla oluşturulan yeni bir kavram olmadığı, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 20.07.1993 gün ve 3097 sayılı kararı ile uygun görülen AOÇ Sit Alanlarına ilişkin 1/10.000 ölçekli Sit Sınırları Paftasında zaten bulunduğu, bu alan içerisinde öngörülen kullanımların dava konusu planın Plan Açıklama raporunda da gayet açık ve net olarak belirtildiği, bu alan içerisinde planla düzenlenen diğer kullanımlarda "ticari aktivite" adı altında yeni bir düzenleme getirilmediği, plan notlarının 7. maddesinde önerilen hükmün sit alanı içinde değil dışında kalan alanlar için öngörüldüğünün davacılarca gözardı edildiği, 11 nolu plan notunda öngörülen hükmün yine Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 20.07.1993 gün ve 3097 sayılı kararı ile uygun görülen AOÇ Sit Alanlarına ilişkin 1/10.000 ölçekli Sit Sınırları paftasında bulunduğu, bu kullanım kararı ile malik kurumun bilgi ve görüşleri dışında dayatma olmadığı gibi kendi mülklerindeki tasarruf haklarının devam etmesine bir engel de oluşturulmaması ve mevcut tesislerin ekonomik ömrünü doldurmasını takiben malikin iş kolu değişikliği talebi halinde; mevcut kullanımların dönüşerek AOÇ bölgesiyle kullanım bütünlüğünün sağlanmasının hedeflendiği, 13 ve 14 nolu plan notlarında öngörülen hükümlerin kesinlikle AOÇ'ye ait korunması gerekli yapı alan vb. kullanımların aleyhine olmadığı, 15 nolu plan notunda getirilen koşulun mülkiyet sahibi olan AOÇ Müdürlüğü'nün talebi doğrultusunda plana eklendiği, 16. nolu nottaki hükmün son derece açık olduğu, 1992 sonrası yapılan yapıları yasallaştırmak gibi bir sonuç çıkarılamayacağı, 17 nolu notta alanın %80'inin tarımsal üretim için uygun olduğunun vurgulanmasına karşın Ankara Valiliği Tarım İl Müdürlüğü'nün 14.07.2008 gün ve 3228-14289 sayılı AOÇ mülkiyetindeki alanların yalnızca 754 hektarlık yani yaklaşık %25'lik kısmının mutlak tarım alanı niteliği taşıdığına yönelik görüşünün olduğu, bahse konu olan plan notunun bu şekilde olduğu nedenleriyle davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI SAVUNMASININ ÖZETİ: Hazırlanan planların ilk olarak Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nun 09.06.2010 gün ve 5132 sayılı kararı ile değerlendirilerek ara karar hükmünde bir karar alındığı, bu karar doğrultusunda gerekli eksikliklerin tamamlanarak konunun yeniden sunulması üzerine Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararı alınarak hazırlanan 1/10.000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı, 1/10.000 ölçekli Ulaşım Şeması, Plan Açıklama Raporu ve Rapor Eki 1/1.000 ölçekli Ulaşım Uygulama Projesi doğal ve tarihi sit sınırınının 1993 tescil tarihli sit sınırları esas alınmak kaydıyla uygun bulunduğu, söz konusu kurul kararı ile uygun bulunan 1/10.000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı'nın, uygulamaya yönelik olarak hazırlanan Uygulama İmar Planı

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

niteliğinde olmayan bir plan olduğu, Atatürk Orman Çiftliği arazisi üzerinde uygulamaya geçilebilmesi için bu alanların etaplar halinde alt ölçekli uygulama imar planlarının hazırlanması gerektiği, ancak henüz bu aşamaya gelinmemiş olduğu, alan için herhangi bir yapılaşma şartı veya tam bir kullanım kararı getirilmemiş olan bu üst ölçekli planlarla ilgili olarak yapılan itirazların ne amaçla yapıldığının anlaşılamadığı, dava konusu planda, Mevcut Sanayi ve Depolama Tesis Alanları, plan açıklama raporu ve plan notlarından anlaşılacağı üzere Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu'nun 20.07.1993 gün ve 3097 sayılı kararı ile uygun görülen AOÇ alanlarına ilişkin 1/10.000 ölçekli sit paftasında "Uzun Dönemde Kaldırılması Düşünülen Alanlar" olarak tanımlanan ve AOÇ bütününde öngörülen işlevlerle uyumlu olacak şekilde mülkiyet yapısı korunmak kaydıyla uzun vadede kaldırılarak AOÇ'ye geri kazanımı sağlanacak alanlar olduğu, AOÇ'nin Atatürk'ün mirası olarak hazineye devrinden sonra zaman içerisinde mülkiyeti bir şekilde AOÇ dışına çıkmış bu alanlar üzerinde inşa edilmiş yatırımların tümünün bir anda kaldırılarak AOÇ'nin işlevi ile uyumlu birer alan haline getirilmesinin imkansız olduğu ve bu alanlarda mevcut işlev çeşitliliğinin ortada olduğu, bu nedenlerle tüm bu alanların kendilerine özgü alt ölçekli planlar ile AOÇ işlevine uygun alanlar haline getirilmeleri yönünde karar alındığı, dava konusu plan, I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı olarak belirlenen alana ilişkin Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ile birlikte sit alanı dışında bulunan Atatürk Orman Çiftliği mülkiyetindeki alanlara ait Nazım İmar Planını içerdiği, I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararıyla "doğal ve tarihi sit sınırının 1993 tescil tarihli sit sınırı esas alınmak kaydı" ile uygun bulunduğu, sit alanı dışındaki bölümlere ait nazım imar planı Koruma Bölge Kurulu tarafından değerlendirilmemiş olduğu, dava dilekçesinde bahsi geçen "Park-Kültür ve Rekreasyon Alanı" olarak belirtilen alanın sit sınırı dışında bulunmakta olduğu, Nazım İmar Planı içerisinde yer alan bu ve benzeri kullanımlar için Koruma Bölge Kurulu tarafından inceleme ve değerlendirme yapılmadığı, söz konusu Kurul Kararı ile uygun bulunan planların henüz Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı olduğundan alan ile ilgili olarak alt ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planları hazırlanmadan herhangi bir uygulama yapılamayacağı, bu nedenle alanda bir uygulama yapılmasının imkansız olduğu nedenleriyle davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI SAVUNMASININ ÖZETİ: Husumet mevkiinden çıkartılmaları gerektiği, dava konusu işlemin hukuka uygun olduğu, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

MÜDAHİL (BAŞBAKANLIK) DİLEKÇESİNİN ÖZETİ: Dava konusu planın hukuka ve mevzuata uygun olduğu, davaya konu 1/10.000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının uygulamaya yönelik olarak hazırlanan uygulama imar planı niteliğinde olmayan bir plan olduğu, AOÇ arazisi üzerinde uygulamaya geçilebilmesi için bu alanlarda etaplar halinde 1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planlarının ve Uygulama İmar Planlarının hazırlanmasının

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

gerekmekte olduğu, ancak henüz bu aşamaya gelinmediği, davaya konu planla söz konusu alan için herhangi bir yapılaşma veya tam kullanım kararı getirilmemiş olduğu, plan notları ile getirilen düzenlemelerin hukuka uygun olduğu, davacıların iddialarının yersiz olduğu, dava konusu planın, şehircilik ilkelerine, planlama esaslarına, kamu yararına ve İmar ile Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Mevzuatına uygun olarak hazırlandığı, davanın hukuki dayanaktan yoksun olduğu ve reddi gerektiği belirtilmektedir.

MÜDAHİL (TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ) DİLEKÇESİNİN ÖZETİ:
Davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRKMİLLETİADINA

Karar veren Ankara 5. İdare Mahkemesi'nce duruşma için önceden belirlenip taraflara tebliğ edilen 10.07.2015 gününde yapılan duruşmaya TBMM ve Şehir Plancıları Odası (Ankara Şubesi'ni) temsilen gelen olmadığı, davacı TMMOB Peyzaj Mimarları Odası ve davacı TMMOB Çevre Mühendisleri Odası vekili Av. Emre Baturay Altınok'un, davacı TMMOB Mimarlar Odası (Ankara Şubesi) vekili Av. Gökçe Bolat'ın, davacı TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası vekili Av. Özge Çımaroğlu'nun, davacı Ankara Barosu Başkanlığı vekili Av. Sinem Doğan'ın geldiği, davalı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nı temsilen Av. Candan Işık'ın, davalı Kültür ve Turizm Bakanlığı'nı temsilen Hukuk Müşaviri Sema Baydar'ın, davalı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nı temsilen Hukuk Müşaviri Ramazan İriboy ve Emine Bağlar'ın, müdahil Başbakanlık'ı temsilen Hukuk Müşaviri Güray Özsu'nun geldiği görülmek suretiyle usulüne uygun olarak yapılan duruşma sonrasında davacıların Anayasa'ya aykırılık itirazı ile Ankara Barosu Başkanlığı'nın dava ehliyetine yönelik olanlar dışındaki diğer usuli itirazlar yerinde görülmeyle işin gereği görüşüldü.

Dava, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın 21.05.2010 gün ve 4035 sayılı, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararıyla uygun görülen 1/10000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı, 1/10000 ölçekli ulaşım şeması ve 1/1000 ölçekli Ulaşım (Yol-kavşak vs) Uygulama Projesinin kabul edilmesine ilişkin Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Davanın Ankara Barosu Başkanlığı açısından incelenmesinden,

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin (a) fıkrasında, idari davaların idari işlemler hakkında yetki, sebep, şekil, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılacağı belirtildikten sonra ilk inceleme konularının belirlendiği 14. maddenin 3/c bendinde dilekçenin ehliyet yönünden inceleneceği, 15. maddenin 1/b bendinde ise bu hususta kanuna aykırılık görülmesi halinde davanın reddedileceği hükme bağlanmıştır.

Söz konusu maddede yer alan ve iptal davasının sübjektif ehliyet koşulu olan "menfaat ihlali" doktrin ve içtihatlarında dava konusu işlemle davacı arasında kurulankişisel,

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

meşru, güncel bir menfaat ilişkisi olarak tanımlanmaktadır. Menfaatinkişisel ve meşru olması için hukukibir durumdan ortaya çıkması gerekir. Sözü edilen menfaat ilişkisinin varlığı ve sınırlarıher olayda yargı yerince uyuşmazlığın niteliğine görebelirlenmektedir.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının genel nitelikteki düzenleyici işlemlere karşı sadece kuruluş kanunlarında gösterilen amaçları doğrultusunda dava açma ehliyeti bulunmaktadır. Nitekim konuyla ilgili yasal düzenlemelerde de bu kuruluşların amaçları dışında faaliyette bulunamayacakları açık bir biçimde yer almıştır.

Diğer taraftan, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 4667 sayılı Yasa ile değişik 76.maddesinde; Barolar avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmaları yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak tanımlanmış, yine aynı Yasanın Baro Yönetim Kurulunun görevlerinin sayıldığı 95. maddesinin 21. bendinde de, yönetim kurulunun, hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak, korumak ve bu kavramlara işlerlik kazandırmakla görevli olduğu belirlenmiştir.

Bu durumda, Avukatlık Kanununun 76. maddesinde sayılan baroların görevleri gözönünde bulundurulduğunda, dava konusu uyuşmazlıktaki gibi, bir alanda planlama kararlarının belirlenmesine ilişkin plan değişikliğinin davacı Baronun doğrudan tüzel kişiliğini, hak ve menfaatlerini etkilemediği; anılan yasa maddesinin de davacıya hukuken böyle bir hak tanımayacağı açık olduğundan, dava konusu işlemle **Ankara Barosu Başkanlığının menfaat ilişkisi bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.**

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 5. maddesinde; "Nazım İmar Planı; varsa bölge veya çevre düzeni planlarına uygun olarak halihazır haritalar üzerine, yine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak çizilen ve arazi parçalarının; genel kullanım biçimlerini, başlıca bölge tiplerini, bölgelerin gelecekteki nüfus yoğunluklarını, gerektiğinde yapı yoğunluğunu, çeşitli yerleşme alanlarının gelişme yön ve büyüklükleri ile ilkelerini, ulaşım sistemlerini ve problemlerinin çözümü gibi hususları göstermek ve uygulama imar planlarının hazırlanmasına esas olmak üzere düzenlenen, detaylı bir raporla açıklanan ve raporuyla beraber bütün olan plan" olarak "Uygulama İmar Planı ise tasdikli halihazır haritalar üzerine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak nazım imar planı esaslarına göre çizilen ve çeşitli bölgelerin yapı adalarını, bunların yoğunluk ve düzenini, yolları ve uygulama için gerekli imar uygulama programlarına esas olacak uygulama etaplarını ve diğer bilgileri ayrıntıları ile gösteren plan" olarak tanımlanmıştır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun Büyükşehir Belediyelerinin Görev ve Yetkilerinin belirlendiği 7. maddesinin (b) fıkrasında; " Çevre düzeni plânına uygun olmak kaydıyla, büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar plânını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak; büyükşehir içindeki belediyelerin nazım plâna uygun olarak hazırlayacakları uygulama imar plânlarını, bu

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

plânlarda yapılacak değişiklikleri, parselasyon plânlarını ve imar ıslah plânlarını aynen veya değiştirerek onaylamak ve uygulanmasını denetlemek; nazım imar plânının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmayan ilçe ve ilk kademe belediyelerinin uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmak veya yaptırmak" hükmüne yer verilmiştir.

5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu'na 5524 sayılı Kanunun 1. maddesi ile eklenen Ek Madde 1'de; "24/3/1950 tarihli ve 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu hükümleri uyarınca, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Atatürk Orman Çiftliği dahilinde bulunan arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığının uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ilgili mer'i mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve koruma amaçlı imar planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya ve yaptırmaya yetkilidir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar üçüncü şahıslarla Atatürk Orman Çiftliği arasındaki hukukî ihtilafların çözümü için imar planlarının uygulanmasında sınırları dolayısıyla müstakil ada ve parsel yapılamayan Atatürk Orman Çiftliğine ait araziler, imar uygulamalarında bütünlük sağlanması açısından mülkiyet hakkını azaltmamak ve herhangi bir değer kaybına sebebiyet vermemek kaydıyla, hukukî ihtilafların olduğu plan bölgesindeki ada ve parsellerde toplanabilir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığının uygun görüşü ile imar planlarına uygun olmak şartı ile yol, meydan, alt geçit, üst geçit ve raylı toplu taşıma araçları, yer altı tünelleri ve yer altı hizmetleri için gerekli arazi ile dere ıslahı yapılması planlanan araziler üzerinde, kamu yararı ve hizmetin gerekleri dikkate alınmak suretiyle bedelsiz olarak Ankara Büyükşehir Belediyesi lehine intifa hakkı tesis edilir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığının uygun görüşü ile Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin onaylı imar planlarında görülen hayvanat bahçesi 10 yılı aşmamak üzere herhangi bir şekilde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Atatürk Orman Çiftliği tüzel kişiliğine bir külfet ve yükümlülük getirmemesi kaydı ile Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü ile Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı arasında yapılacak bir protokolle Ankara Büyükşehir Belediyesi lehine intifa hakkı tesis edilebilir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının uygun görüşü üzerine Hayvanat Bahçesi içerisindeki işletmeler tahsis amacına uygun olarak Büyükşehir Belediyesi tarafından üçüncü şahıslara kiraya verilebilir.

Büyükşehir Belediyesine tahsis edilen araziler, Büyükşehir Belediyesince hiçbir şekilde maddede belirtilen amaçlar dışında kullanılamaz. Yukarıdaki fıkralarda belirtilen amaca aykırı kullanımlara teşebbüsün ve/veya kullanımın tespiti halinde bu arazilerin intifa ve/veya işletme hakkı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüne derhal iade edilir.

Atatürk Orman Çiftliği arazileri üzerinde konut, ticaret ve sanayi amaçlı yapılaşma yapılamaz." hükmü düzenlenmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 21.05.2010 gün ve 4035 sayılı, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 gün ve 5213 sayılı kararıyla uygun görülen 1/10000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı, 1/10000 ölçekli ulaşım şeması ve 1/1000 ölçekli Ulaşım (Yol-kavşak vs) Uygulama Projesinin dava konusu işlem ile kabul edilmesi üzerine görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, bakılan davanın konusunu teşkil eden plan değişikliğinin şehircilik ilkeleri, planlama esasları, kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olup olmadığının saptanması amacıyla Mahkememizin 18.05.2011 günlü ara kararı ile uyuşmazlık konusu yerde keşif ve bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verilmiş olup, icra edilen keşif sonucu düzenlenen **26.12.2012 tarihli raporda özetle, 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı Açıklama Raporunda, Atatürk Orman Çiftliği'nin kentin havalandırma koridoru özelliğini taşıyan arazi topluluğu içerisinde yer aldığı, kent içindeki açık yeşil alan sisteminin en önemli ve en büyük parçasını oluşturduğunun vurgulandığı; uyuşmazlık konusu planda, arazi kullanışlarını tanımlamada birbiriyle çelişen ve çift lejant getirilen alanların bulunduğu, "Tarımsal Üretim Alanı ve Ağaçlandırılacak Alan" başlığı ile tanımlanan alanlar ağaçlandırıldığında, tarımsal üretim alanından bahsetmenin mümkün olmayacağı; halihazırda mevcut sanayi ve depolama alanlarını arazi kullanım kararı olarak kabul ettiği, söz konusu sanayi ve depolama tesislerinin ne zaman kaldırılacağı ve kaldırıldıktan sonra yükleneceği yeni işlevi tanımlama konusunda yetersiz kaldığı; mevcut sanayi alanlarına bitişik, Tarımsal Üretim Alanı ve Ağaçlandırılacak Alan kullanımlarının yer aldığı, bu yaklaşımın, planlama esaslarına uygun olmadığı, alanın öncelikle tarım potansiyeli açısından değerlendirilmesi gerektiği; Ağaçlandırılmış Alan, Park ve Rekreasyon Alanı kullanımının içi doldurulması gereken kullanımlar olduğu, bu tanımın da çift kullanımı beraberinde getirdiği, Ağaçlandırılmış Alanların rekreasyon potansiyeline göre değerlendirilerek rekreasyona açılması gereken bölümlerinin belirlenmesi gerektiği; planların hazırlanması sürecinde, alanın özellikle I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı ilan edilmesi amacıyla yönelik olarak mutlaka korunması gereken öğelerin tespit edilmesi ve alanı olumsuz etkileyen işlev ya da kullanışların da tespit edilerek bunların kaldırılmasına yönelik plan kararlarının üretilmesi gerektiği, 1/10000 Ölçekli Ulaşım Şeması ve 1/1000 Ölçekli Ulaşım (Yol-Kavşak vs) Uygulama Projesine ilişkin olarak ise; Ankara için bütüncül kararları içeren Ulaşım Ana/Master Planı olmadan 1/25000 ölçekli 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı kararlarına aykırı olarak, Metropoliten Alan içinde Ulaşım Kademelenmesi açısından I. Derece trafik yolu olan yolları plan kararı olarak önerdiği, 1/10000 Ölçekli Ulaşım Şeması ve 1/1000 Ölçekli Ulaşım (Yol-Kavşak vs) Uygulama Projesi ile Atatürk Orman Çiftliği alanı içinden geçirilen doğu-batı yönündeki Yeni Çiftlik Bulvarı ve Bağlantı Yolları ve kuzey-güney yönündeki yollar 40-50 metre olup I. Derece trafik yolları ve kavşakları olduğu, söz konusu yolların Atatürk Orman Çiftliği arazisinin tarım için en verimli olan, Ankara Çayının oluşturduğu vadi tabanından ve çaya paralel ve yer yer çay yatağı içinden denebilecek güzergah seçilerek geçirilmesinin Atatürk Orman Çiftliğinin çiftlik işletmesi olarak geleceğe taşınmasını olumsuz etkileyeceği, tarım arazilerinin Yasa gereği korunması gerektiği, kent merkezini İstanbul ve Eskişehir illerine bağlayan batı ve güneybatı yönlerinde Atatürk Orman Çiftliği sınırlarında I. Derece trafik yollarının mevcut olduğu, dava konusu planla önerilen**

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

yeni yolların zaten azalmış olan Atatürk Orman Çiftliği alanlarının daha da azalmasına ve Çiftlik üzerinde değişik tasarruflar için baskılar oluşturulmasına neden olacağı, sonuç olarak, dava konusu planların şehircilik ilkeleri, planlama esasları ve kamu yararına uygun olmadığı, 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Planına içerik ve alan kullanımı açısından uygun olmadığı, tarihi ve doğal sit alanlarının Yasada ve ilke kararlarında belirtilen koşullara göre korunmadığı, bu alanların Atatürk Orman Çiftliği'nin tarihsel kimliği ve amacına uygun olarak düzenlenmediği hususlarına yer verildiği görülmektedir.

Bununla birlikte, söz konusu rapora taraflarca yapılan itirazlarda özetle; sit alanlarının tespitinin ilgili koruma kurullarının kararı ile yapıldığı, dava konusu plan gibi "koruma amaçlı imar planlarının" ise sadece sınırların işlendiği ve sit kararının derecesine göre yer alabilecek kullanım ve yapılaşma koşullarının tespit edildiği, yine kurul kararı onayından geçen imar planları olduğu, ayrıca dava konusu planın 1/10000 ölçeği ile lekesele ifadelerden ibaret olduğu, uygulama detayı içermediği, 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanlarının sınırı itibariyle bir bütün olarak tescil edildiği, sit alanı içinde ayrıca korunacak alan gibi bir detaydan bahsetmenin mümkün olmadığı, Atatürk Orman Çiftliği mülkiyetinin 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu ile koruma altında olduğu, Kanunla korunan bir alanın imar planıyla azaltılmasının mümkün olmadığı, bütün yolların ve kullanımların Atatürk Orman Çiftliği mülkiyetinde olduğu, bunlar üzerinde 5659 sayılı Yasada öngörüldüğü üzere intifa hakkı tesis edileceği, Yasada yer alan "Atatürk Orman Çiftliği Kanunundaki bu alanlarda konut, ticaret ve sanayi yer alamaz." düzenlemesinin raporda dikkate alınmadığı, 1983 yılında onaylanan Ankara Kenti Ulaşım Ana Planı 2025 yılı projeksiyonlu olduğundan bugün itibariyle yürürlükte olduğu, dolayısıyla Ankara'nın üst ölçekli ulaşım planının mevcut olduğu, kentın ulaşım ihtiyaçları doğrultusunda Çiftlik arazisi içinden alternatif bir güzergah oluşturulması zorunluluğu doğduğu, işlemlerin yürürlükteki 2023 Başkent Ankara (1/25000) Nazım İmar Planı doğrultusunda yapıldığı, 1/10000 Ölçekli Ulaşım Şeması ve 1/1000 Ölçekli Ulaşım Uygulama Projesinin 1/25000 ölçekli plan ile bire bir uyumlu olduğu, mevcut sanayi tesislerinin alanın bütünlüğünü bozduğu bilindiğinden, tesislerin "Uzun Dönemde Kaldırılması Düşünülen Alan" olarak işaretlendiği, Plan Açıklama Raporunda, Mevcut Sanayi-Depolama Tesis Alanları olarak adlandırılan Uzun Dönemde Kaldırılması Düşünülen Alanlar için, bu alanlarda mevcut yapı ve tesislerin ekonomik ömürlerini tamamlamalarını müteakip, ülke ekonomisine katkıları, ulusal savunma sanayi için önemleri ve özel hukuki statüleri göz önüne alınarak, 1/25000 Ölçekli 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planında öngörülen yeni alanlara, ilgili kurum ve kuruluşlarla taşınma stratejisi ve yöntemlerinin belirleneceği, bu alanlardaki uygulamanın, mevcut yapıların tescil özellikleri, yapılaşma koşulları, doğal ve fiziki veriler dikkate alınarak alt ölçekli koruma amaçlı imar planlarına göre yapılacağı belirtilmiştir, dolayısıyla planın bu tesisler için yetersiz kalmadığı, sanayi alanı olarak plana işlenmediği, mevcut sanayi tesislerinin faaliyetlerinin kısıtlanmasının Anayasa'ya aykırı olacağı, bilirkişilerce sanayi alanı olarak belirtilen alanın, plan üzerinde "Uzun Dönemde Kaldırılması Düşünülen Alan" olarak tespit edildiği, Atatürk Orman

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

Çiftliği'ne ait olmayan üretim tesislerinin dava konusu plan onaylanmadan önce de tarım alanları ile iç içe olduğu, raporda, tarım ve sanayinin bir arada olamayacağı hususunun gerekçelerine yer verilmediği, yol güzergahının tarım alanlarından, Ankara Çayı ve vadi tabanından geçmediği, aksine yolun demir yolu hattı paralelinde, hafriyat alanı ve fiilen bugüne kadar kullanılan yol güzergahlarından geçtiği, dere yatağının hiç bir noktasından geçmediği hususlarının vurgulandığı görülmektedir.

Mahkememizce bilirkişi raporu ve rapora yapılan itirazlar birlikte değerlendirilmiş, 22.02.2013 günlü ara kararı ile mahallinde ikinci kez keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verilmiş, yeniden oluşturulan bilirkişi heyetince 20.05.2013 tarihinde yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen ve Mahkememiz kayıtlarına **26.11.2013 tarihinde giren bilirkişi raporunda özetle;** Atatürk Orman Çiftliği alanında günümüze kadar olan durum ve planlama süreci;Atatürk Orman Çiftliğinin, Mustafa Kemal Atatürk'ün şahsi mal varlığı olarak özel kişilerden satın alınmak suretiyle 1925 yılında Ankara'da kurulduğu, 5.5.1925 tarihinde 20 bin dekar olarak başladığı, daha sonra Balgat, Etimesgut, Çakırlar, Macun, Güvercinlik, Tatar, Yağmurbaba gibi arazilerin satın alınması ile 52 bin dekara ulaştığı,AOÇ, bizzat Mustafa Kemal Atatürk tarafından 13 yıl işletildiği,Mustafa Kemal Atatürk tarafından 11.6.1937 tarihinde tasarrufu altında bulunan ve şahsi mal varlığı olan Atatürk Orman Çiftliği arazisinin şartlı olarak hazineye bağışlandığı, bağış senedinde “ *çiftliklerin yerine göre arazi ıslah ve tanzim etmek, muhitlerini güzelleştirmek, halka gezecek, eğlenecek ve dinlenecek sıhhi yerler, hilesiz ve nefis gıda maddeleri temin etmek, bazı yerlerde ihtikarla fiili ve muvaffakiyetli mücalede bulunmak gibi hizmetleri de bulunmak zikre şayandır. Bünyelerinde metanetine ve muvaffakiyetlerinin temelini teşkil eden geniş çalışma ve ticari esaslar dahilinde idare edildikleri ve memleketin mıntıklarında da mümessilleri tesis edildiği takdirde tecrübelerini müspet iş sahasından alan bu müesseselerin ziraat usullerini düzeltme istihsalatı artırma ve köyleri kalkındırma yolunda devletçe alınan ve alınacak tedbirlerin hüsnü, intihap ve iktisabına birar amil ve mesnet olacaklarına kani bulunuyorum ve bu kanaatle tasarufumdaki bu çiftlikleri bütün tesisat, hayvan ve demirbaşları ile beraber hazineye hediye ediyorum*” şeklinde vasiyette bulunulduğu, bu doğrultuda da 11.05.1938 günü resmi senette akit tablosu düzenlendiği,AOÇ'nin Hazineye bağışlanmasından sonra diğer çiftliklerle birlikte örnek işletmeler halinde gelişmeler sağlanması amacıyla tarımsal bir devlet teşekkülü kurulması kararı verildiği ve Atatürk Orman Çiftliği Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumuna devredildiği, ancak, 1938-1950 arası dönemde “Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu İdare Meclisi” kararıyla çiftlik arazisinin amaç dışı kullanımının yolu açıldığı, 1938-1950 yılları arasında çiftliğin 7372 dekar arazisinin değişik yöntemlerle çeşitli kuruluşlara dağıtıldığı, çiftliğin korunması ve yaşanan hızlı arazi kayıplarının önlenmesi amacıyla, 25.03.1950 tarihinde 5659 sayılı “Atatürk Orman Çiftliği Kuruluş Kanunu” çıkartıldığı, bu Kanun ile çiftliğin yeni bir statüye kavuştuğu ve Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'na bağlı bir tüzel kişilik olarak devam ettiği, Bu kanunun 10. maddesinin 1. fıkrasında “ Atatürk Orman Çiftliğinin bu kanunun yayımı

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

tarihindeki sınırları içinde bulunan gayrimenkullerin gerçek veya tüzel kişilere devir ve temlik ve kamulaştırılması özel bir kanunla izin alınmasına bağlıdır.” hükmü ile ikinci fıkrasında “Bu Kanunun yayımı tarihinden önce resmi daire ve teşekküllere, Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu İdare Meclisi kararı ve Tarım Bakanlığının muvafakatiyle satışı takarrür etmiş gayrimenkuller hakkında yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz.” denilmekle istisna getirildiği ve kanun öncesinde satışı yapılan arazilerin durumu için yasal dayanak oluşturulduğu, 5659 sayılı Yasanın 10. maddesine göre çıkartılan 6000, 6238, 6947, 7310 sayılı yasalar ile Atatürk Orman Çiftliği arazisinin tarım dışı kullanıma açıldığı, 1976 yılında çıkarılan 2015 ve 1983 yılında çıkartılan 2823 sayılı yasalar çerçevesinde toplam 14541 dekar çiftlik alanının daha çeşitli kuruluşlara satıldığı, ayrıca, mahkeme kararı ile çeşitli şahıslara verilen arazilerle de AOÇ arazisinin daraltıldığı, diğer taraftan 27.11.1994 tarihinde çıkartılan 4046 sayılı “Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” çerçevesinde özelleştirilen ve çiftlik arazisinden özel kanunlarla yer verilen, Sümerbank, Tekel Genel Müdürlüğü ve Zirai Donatım Kurumu gibi kuruluşların çiftlikte almış olduğu bu arazilerin de özel sahişların eline geçtiği, böylelikle, Atatürk Orman Çiftliği arazileri içinde özel mülkiyet alanları meydana geldiği, 2005 yılı sonu itibari ile, çiftlik arazilerinde ortaya çıkan arazi kaybının 2.078 dekar olduğu ve bu miktarın Mustafa Kemal Atatürk’ün vasiyeti ile hazineye hediye etmiş olduğu arazinin %42’sine eşit olduğu, Atatürk Orman Çiftliğinin, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu’nun 02.06.1992 gün ve 2436 sayılı kararı ile sit alanı olarak ilan edildiği, aynı Kurulun 20.07.1993 gün ve 3097 sayılı kararı ile AOÇ’ nin içerdiği tarihi ve doğal özellikler nedeniyle sit alanı olarak tescil edildiği ve 1/25.000 ölçekli paftalarda belirtilen sınırlar belirlendiği, Ankara Kültür ve Tabiat varlıkları Koruma Kurulu’nun 16.11.1993 gün ve 3280 sayılı kararı ile uygun görülen AOÇ’ye ilişkin 1/10.000 ölçekli paftalarda sit sınırları belirlendiği, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunca AOÇ tarihi ve doğal sit alanları bütünü için yapılan her türlü öneri ve başvurunun AOÇ planlama süreci tamamlanıncaya kadar değerlendirilmeyeceğine karar verilerek bu planın hazırlanıp Kurula iletilmesinin istenildiği, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu’nun 07.05.1998 gün ve 5742 sayılı kararı ile “Sit” in derecesinin I. Derece Doğal ve Tarihi Sit olarak belirlenmesine karar verildiği, 08.07.2006 gün ve 26222 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atatürk Orman Çiftliği Kuruluş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun Ek-1 maddesi’nin 1. fıkrasında yer alan “AOÇ dahilinde bulunan arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı’nın uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi’nin ilgili mer’i mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve Koruma Amaçlı İmar Planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya ve yaptırmaya yetkili olduğunu öngörülmüştür” hükmü uyarınca Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı’nca Atatürk Orman Çiftliği alanları ile ilgili olarak 5659/5524 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu’nun Ek 1 maddesinin 1. fıkrası gereğince Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi’nin 12.01.2007 gün ve 207 sayılı kararı ile AOÇ arazilerine ilişkin 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı ile 1/10.000 ölçekli Nazım İmar Planı ve Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

onandığı, bu planlara karşı Ankara 13. İdare Mahkemesinde açılan davada Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 12.01.2007 gün ve 207 sayılı kararı ile Atatürk Orman Çiftliği arazilerine ilişkin 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı ile 1/10.000 ölçekli Nazım İmar Planı ve Koruma Amaçlı İmar Planlarının iptal edildiği, bu kararın, Danıştay 6. Dairesi'nin Esas No: 2009/488 Karar No: 2010/2775 kararı ile de onandığı, 2007 yılı onaylı planların Ankara 13. İdare Mahkemesi kararıyla iptal edilmesi ve Danıştay'ca bu kararın onanması nedeniyle, Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından yeniden hazırlanan "1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı" olarak isimlendirilen 1/10.000 ölçekli Nazım Plan'ın T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın 21.05.2010 gün ve 4035 sayılı yazısı ile uygun görüldüğü ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nun 02.07.2010 günlü toplantısında görüşülen planların 5213 sayılı kararlarla uygun bulunarak Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne gönderildiği, planlar Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı kararı ile onaylandığı ve 31.08.2010 tarihinde askıya çıkartıldığı,

Planlama hiyerarşisi açısından yapılan değerlendirmede; 1/25.000 Ölçekli 2023 Başkent Nazım İmar Planında temel ilkeler olarak ".....Doğal ve beşeri kaynak ve potansiyellerden varlıklarına ve devamına zarar vermeyecek ve optimum yararlanmaya imkan verecek biçimde, sosyo-ekonomik ve kültürel gelişmeyi sağlayarak, koruma ve kullanma dengesini amaçlayan", ".....Doğal, kültürel, çevresel değerlerin, tarihi varlıkları, su kaynaklarının, tarım ve orman alanlarının korunmasını, afet risklerinin giderilmesini, azaltılmasını, afete karşı önlem alınmasını amaçlayan" gibi ilkelerin kabul edildiği, yine 1/25.000 Ölçekli 2023 Başkent Nazım İmar Planının Özel hükümler, C- Koruma Alanları başlığı altında Atatürk Orman Çiftliğine yer verildiği, C.1 maddesinde "Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu'nun 02.06.1992 tarih ve 2436 sayılı kararı ile "Doğal ve Tarihi Sit Alanı" olarak tescil edilen Atatürk Orman Çiftliğine ait taşınmazların sınırını kapsar. 1/25.000 ölçekli 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı kapsamında, Yeşil ve Açık Alan Sistemi Ana Planı ile eşgüdümü sağlanmak üzere, doğal ve tarihi sit alanının tümünü kapsayacak biçimde 5226 sayılı Kanun ile değişik 2863 ve 5524 sayılı Yasalar uyarınca AOÇ Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planları yapılacaktır. Bu plan ile Çiftliğin korunmasına ilişkin esaslar ve koruma amaçlı kullanıma yönelik koşul ve kısıtlar kent bütünü sistematigi içerisinde ortaya konulacaktır...Koruma Amaçlı İmar Planı ve tüm planlama çalışmalarında ve yine aynı Kanunda belirtildiği üzere "..Atatürk Orman Çiftliği Arazileri üzerinde konut, ticaret ve sanayi amaçlı yapılaşma yapılamaz". Kent içi açık-yeşil alan sistemi açısından büyük önem taşıyan ve Atatürk'ün mirası olması niteliğiyle tarihsel, kültürel açıdan da çok önemli bir değer olarak tanımlanan Atatürk Orman Çiftliğinin Atatürk'ün mirası doğrultusunda korunup geliştirilmesi temel esastır." denildiği, 1/25000 ölçekli 2023 Nazım İmar Planı Açıklama Raporunda, Ankara 13. İdare Mahkemesince iptal edilen ve bu iptal kararı Danıştay tarafından onaylanan Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 12.01.2007 gün ve 207 sayılı kararı ile Atatürk Orman Çiftliği arazilerine ilişkin 1/25.000 ölçekli Nazım

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

İmar Planı ile 1/10.000 ölçekli Nazım İmar Planı ve Koruma Amaçlı İmar Planlarının esas alındığı ve bu plan kararlarına atıf yapıldığı, 1/25000 ölçekli 2023 Nazım İmar Planı Açıklama Raporu sonundaki 1/25.000 plan paftası incelendiğinde, AOÇ alanının bütün olarak tarandığı, sadece ana ulaşım akslarının alan içerisinden geçirildiği, planda önerilen yol aksların, dava konusu 1/10.000 planda önerilen yollarla aynı olduğunun görüldüğü, AOÇ içerisindeki fonksiyonların tanımlanmamış ve plan hükümlerinde “Yeşil ve Açık Alan sistemi Ana Planı ile eşgüdümü sağlanmak üzere, doğal ve tarihi sit alanının tümünü kapsayacak biçimde 5226 sayılı Kanun ile değişik 2863 ve 5524 sayılı Yasalar uyarınca AOÇ Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planları yapılacaktır.” denildiği, Atatürk Orman Çiftliği Kuruluş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun Ek-1 Maddesi’nin 1. fıkrasında yer alan “AOÇ dahilinde bulunan arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı’nın uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi’nin ilgili mer’i mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve Koruma Amaçlı İmar Planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya ve yaptırmaya yetkili olduğu öngörülmüştür” hükmünün düzenlendiği, önceki planın iptal kararı sonrasında doğrudan sadece 1/10.000 ölçekli plan hazırlanarak yürürlüğe girdiği, AOÇ arazilerine ilişkin 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı yapılmadığı, dava dosyası içindeki belgelerde iptal sonrası AOÇ’yi kapsayan alanda neden 1/25.000 Nazım İmar Planı yapılmadığı ile ilgili açıklama da getirilmediği, 1/25000 ölçekli 2023 Nazım İmar Planı ile AOÇ’ye getirilen arazi kullanımı kararlarının belirli olmadığı, alana getirilen arazi kullanım kararlarının 1/10.000 ölçekli AOÇ Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planları ile tanımlanmasının da yeterli olmadığı çünkü, bu arazi kullanım kararlarının 1/25.000 düzeyinde etkileşim alanı ile ilişkisinin sorgulanması gerektiği, 5226 sayılı Kanun ile değişik 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Kanununun 17/a maddesi gereğince Koruma Amaçlı İmar Planı yapılmadan önce 1/25000 düzeyinde Sit alanının etkileşim çevresine yönelik kararların tekrar gözden geçirilerek onaylanması gerektiği, dava konusu AOÇ alanında sit alanı ve etkileşim çevresine yönelik kararların ilişkisi 1/25.000 plan düzeyinde sorgulanmadan doğrudan alt ölçekte çözümlendiği, diğer taraftan 1/25.000 Ölçekli 2023 Başkent Nazım İmar Planının Özel hükümler, C-Koruma Alanları başlığı altında C.1 maddesinde “Koruma Amaçlı İmar Planı ve tüm planlama çalışmalarında ve yine aynı Kanunda belirtildiği üzere”..Atatürk Orman Çiftliği Arazileri üzerinde konut, ticaret ve sanayi amaçlı yapılaşma yapılamaz” kent içi açık-yeşil alan sistemi açısından büyük önem taşıyan ve Atatürk’ün mirası olması niteliğiyle tarihsel, kültürel açıdan da çok önemli bir değer olarak tanımlanan Atatürk Orman Çiftliğinin Atatürk’ün mirası doğrultusunda korunup geliştirilmesi temel esastır.” denilmesine rağmen dava konusu 1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planında “Mevcut Sanayi ve Depolama Tesisleri (MT)(Uzun Dönemde Kaldırılması Düşünülen Alanlar)”, “Mevcut Sosyal Tesis alanı”, “Mevcut Spor Tesis Alanı”, “Kamu Kurum ve Kuruluşları”, “Askeri Alan”, “Eğitim Tesisleri Alanı”, “Akaryakıt İstasyonu” gibi lejantlar getirilerek, bugüne kadar olan mevcut yapılaşmanın korunması yönünde bir yaklaşımla karar verildiğinin görüldüğü, bugüne kadar yapılaşmanın korunduğuna yönelik yaklaşım plan raporu (AOÇ Alan Bütünlüğü içindeki

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

Mevcut Sanayi- Depolama Tesisleri (Uzun Dönemde Kaldırılması Düşünülen), (Mevcut Yapılmış AOC Alanları başlığı altlarında) ve 11 nolu, 15 nolu, 16 nolu plan notlarında da açık olarak ifade edildiği, oysa, 728 ve 421 sayılı ilke kararlarında I. Derece Doğal ve Tarihi Sit alanlarında kesin yapılaşma yasağı getirildiği, ilke kararlarında, bu yapı yasağına ilişkin istisnalar getirildiği, ancak bu istisnalar, dava konusu planda kabul edilmiş lejantlarla getirilen kullanımları kapsamadığı, bu açıdan dava konusu 1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının 728 ve 421 sayılı ilke kararlarına aykırılık ortaya çıkardığı, Ankara 1/25.000 Ölçekli 2023 Başkent Nazım İmar Planı Temel İlkeleri başlığı altındaki 2 nolu Yasal Çerçeve-İçtihatlar kısmında "Mevzuatla belirlenmiş hükümlerin gereklerinin yerine getirilmesi ile sınırlı kalmamak üzere, tüm çevresel, doğal, kültürel değer ve varlıkların aktif olarak korunabilmesine yönelik oluşturulmuş ilke kararları ve benimsenmiş ulusal, uluslararası sözleşme, siyasa, strateji ve ilkelerinin gereklerinin yerine getirilmesi esastır." denildiği, dava konusu planda Yüksek Kurulun ilke kararlarının (728 ve 421 ilke kararları) dikkate alınmaması nedeniyle, Ankara 1/25.000 Ölçekli 2023 Başkent Nazım İmar Planı (üst ölçekli plan) ile dava konusu plan arasında uyumsuzluk bulunduğu,

Nazım imar planının içeriği ile ilgili yapılan değerlendirmede;

Ülkelerde uygulanan planlama sistemlerinin ikiye ayrıldığı, bunlardan birinin 'düzenleyici planlama sistemi' (İngilizce terminolojisi 'regulatory planning systems') olduğu ve çoğu Kıta Avrupası'ndaki ülkelerde bu planlama sisteminin kullanıldığı, diğerinin ise, 'takdir yetkisine dayalı planlama sistemi' (İngilizce terminolojisi 'discretionary planning system') olduğu, İngiltere'de bu planlama sisteminin kullanıldığı, ülkemizde uygulanan planlama sisteminin, 'düzenleyici planlama sistemi olduğu, düzenleyici planlama sisteminin üç özelliği bulunduğu, bunlardan ilkinin planlar arasında sıra düzeninin varlığı olduğu, planlar arasındaki sıradüzensel ilişkideki amacın en üst düzeyde alınan plan kararlarının, mekana indirgenmesinde planlar arasında eşgüdümün sağlanması olduğu, ayrıca alt düzeyde getirilen plan kararlarının mevzi yada noktasal kararlar olarak değil, üst düzeyde alınan plan kararlarının yol göstericiliği ile geliştirilmesi olduğu, planlar sıradüzeni çerçevesinde alt düzeydeki plan kararlarının üst düzey plan kararlarına aykırı olamayacağı, bu nedenle planlar sıradüzeninin kendiliğinden bir kontrol mekanizması ortaya çıkardığı, imar mevzuatında bu hiyerarşik (sıradüzensel) yapının kabul edildiği, her planın kendine özgü ölçeği, türü, içeriği, amacı, kapsamı, veri ve sorunsalı olduğu, fakat her planın bir üst ölçeğin ana kararlarını koruyan özgün bir plan belgesi olmak zorunda olduğu, ülkemizde ana plan türü planların üç kategoriye ayrıldığı, herbir plan türünün içerdiği bilgi ve kapsamın farklı olduğu, Sosyo-Ekonomik Planların, Ulusal Kalkınma Planı, Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi, Ülke Mekansal Strateji Planı, Bölge Planı, Bölgesel Mekansal Strateji Planı, Üst Düzey Fiziki Planların, Çevre Düzeni Planı / İl Çevre Düzeni Planı (1/200.000, 1/100.000, 1/50.000, 1/25.000), Metropolitan Alan Nazım İmar Planı (1/25.000- 1/5000), Yerel Fiziki Planların, Nazım İmar Planı (1/5000; 1/2000), Uygulama İmar Planı (1/1000) olduğu, planların

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

ikinci özelliğinin kesinliğe sahip olmaları olduğu, diğer bir deyişle, düzenleyici planlama sistemlerinde planın, imar haklarını tanımlaması yada sınırlaması açısından net kararlar getirdiği, çünkü, planın onanması ile yasal belgeye dönüştüğü, bu durumda, planın getirdiği kullanım kararlarının herkes için bağlayıcı nitelikte olduğu, üçüncü özelliğinin ise, düzenleyici planlama sistemlerinde plan ile uygulamanın birbirinden bağımsız değil, birbirlerini takip eden süreçler olduğu, plan kararlarının planlar arasındaki sıradüzensel ilişki ile yerel fiziki planlardaki en alt ölçekteki plana aktarıldığı, en alt ölçekteki planın (uygulama imar planı) ise doğrudan uygulama için temel alındığı, dava konusu “1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı”nın hem nazım imar planı hem de koruma amaçlı nazım imar planı olması nedenleriyle “Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi, Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik” hükümlerine ve “Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik” hükümlerine tabi olduğu, nazım imar planı ‘genel kullanım biçimleri’, ‘başlıca bölge tipleri’, ‘bölgelerin gelecekteki nüfus yoğunlukları’, ‘gerektiğinde yapı yoğunluğu’, ‘çeşitli yerleşme alanlarının gelişme yön ve büyüklükleri’ ile ‘ilkeleri’, ‘ulaşım sistemleri ve problemlerinin çözümü’ gibi hususları gösterdiği, bu yönü ile nazım imar planının doğrudan 1/1000 ölçekli uygulama imar planı kararlarına hem arazi kullanım açısından hem yoğunlukları tanımlandığından yapılaşmanın biçimlerinin belirlenmesinde temel olduğu, koruma amaçlı imar planının ana özelliğinin ise, sit alanı ve alanın etkileşim sahalarını da dikkate alarak, ‘koruma esasları ve kullanma şartları’, ‘yapılaşma sınırlamaları’, ‘sağlıklaştırma’, ‘yenileme alan ve projeleri’, ‘uygulama etap ve programları’, ‘açık alan sistemi’, ‘yaya dolaşımı ve taşıt ulaşımı’, ‘altyapı tesislerinin tasarım esasları’, ‘yoğunluklar’, ‘parsel tasarımları’, ‘yerel sahiplilik’, ‘uygulamanın finansman ilkeleri uyarınca katılımcı alan yönetimi modelleri’ gibi bilgileri nazım ve uygulama imar planlarının gerektirdiği ölçekte içerdiği, dava konusu, 1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Açıklama Raporunda “Plan, alt ölçekte etaplar halinde yapılabilecek 1/1000 ölçekli uygulama imar planları ve kentsel tasarım projelerini yönlendirmesi açısından mekansal işlev, kullanım ve ulaşım bağlantıları ile ilgili temel kararları içeren kavramsal tasarım-fikir projesi bağlamında ele alınmıştır.” denildiği, plan notları 4. başlık altında “*Alt ölçekli imar planları etaplar halinde yapılabilir. AOÇ Alanlarında öngörülen işlevlerin gerektirdiği tesislerin yapılaşma koşulları, yürürlükteki ilke kararlarına uygun olarak, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu’nun uygun göreceği alt ölçekli planlar ile kentsel tasarım projelerinde belirlenecektir.*” denildiği, 5. Plan notunda ‘...*Bu alandaki uygulama Tarım ve Köyişleri Bakanlığının uygun göreceği kentsel tasarım projesine göre yapılacaktır.*’ denildiği, 6. maddesinde “...*Tarım ve Köyişleri Bakanlığının uygun göreceği kentsel tasarım projesine göre yapılacaktır.*”, 11. maddesinde “...*Bu alanlardaki uygulama alt ölçekli imar planlarına göre yapılacaktır.*”, 12. maddesinde “... *bu durumdaki parsellerin sınırlarından kaynaklanan sorunlar, alt ölçekli plan ve parselasyon planı ile çözümlenecektir.*”, 15. maddesinde “... *alt*

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

ölçekli planlarla çözümlenecektir.”, 16. maddesinde “...mevcut tesislerin imar durumları alt ölçekli planlarda belirlenecektir.” denildiği, bu durumun dava konusu plan kararlarının bu ölçekte çözümlenmesi gereken kararlarının bir çoğunun 1/10.000 ölçekli planla çözümediği, idarenin takdirine bağlı olarak plan notu ile alt ölçekli planlara yada kentsel tasarım projelerine bırakıldığını gösterdiği, diğer bir deyişle, 1/10.000 ölçekte verilmesi gereken plan ana kararlarının açık bir biçimde belirlenmeyip doğrudan alt ölçekli plana bırakıldığı, bu durumun düzenleyici planlama sistemine (Ülkemizde uygulanan planlama sistemi) aykırı bir durum oluşturduğu çünkü, bu şekli ile planlar belirsizlik ortaya çıkaracağından planlamada olması gereken kesinliğin sağlanamayacağı, aynı zamanda da her planın yapması gereken işlevi ortadan kaldıracığından dolayı planlamadaki hiyerarşi ilkesinin de bu durumda uygulanamayacağı, dava konusu, 1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Notları 4. başlık altında “Alt ölçekli imar planları etaplar halinde yapılabilir.” denilmesine rağmen, dava konusu planlara ilişkin etaplama sınırları getirilmediğinin görüldüğü, bu durumda etap sınırlarının büyüklükleri, özellikleri, etap süreleri yönünden kısıtlamalar getirilmediği için belirsizlik bulunduğu, oysa, Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin 15. maddesinde “Uygulama imar planlarının tamamı bir aşamada yapılabileceği gibi etaplar halinde de hazırlanabilir. Ancak, bu durumda etap sınırlarının varsa nazım planlar üzerinde gösterilmiş olması gerekir.” denilmekle, planların etap halinde yapılması koşulu getirildiği ancak, dava konusu planda bu koşulun yerine getirilmediği, dava konusu plan yürürlüğe girdiğinde, bu planla birlikte, 1/10.000 ölçekli Ulaşım Şeması ile 1/1000 ölçekli Ulaşım (Yol-Kavşak vb.) Uygulama Projesinin de yürürlüğe girdiği, dava konusu planda bu ölçekte çözümlenmesi gereken kararların bir çoğunun 1/10.000 ölçekli planla çözülmeyerek, idarenin takdirine bağlı olarak plan notu ile alt ölçekli planlara yada kentsel tasarım projelerine bırakılmasının, ulaşım arz ve taleplerinde belirsizlik ortaya çıkardığı, bu durumda, plan kararlarına bağlı olarak ulaşım arz ve talep bilinmemesine karşılık, 1/10.000 Ulaşım Şemasının geliştirilmesi, ayrıca 1/1000 ölçekli Ulaşım (Yol-Kavşak vb.) Uygulama Projesi yapılmasının anlamlı olmadığı çünkü AOÇ Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Açıklama Raporunda yer alan Amaç, Hedef ve Vizyon başlığı altındaki Amaç alt başlığında “Ankara Metropolitan alanının ortasında dağınık ve parçalı bir biçimde yer alan Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin açık ve yeşil alan potansiyelinin, Atatürk’ün vasiyetnamesi doğrultusunda modern tarım tekniklerinin araştırılıp uygunladığı ve pasif yeşil peyzaja yönelik modern tarım alanları- ağaçlandırma alanları ile halkın eğlenmesi ve dinlenmesi için “rekreasyon işlevlerine” yönelik şehrin makroplanı ile bütünleştirilerek değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.” denilmekle, öncelikle tarımın ve sonrasında rekreasyon işlevlerinin ana işlevler olarak esas alındığının görüldüğü, planın yapılmasında temel olan ana işlevlere yönelik kararların çoğunun 1/10.000 düzeyinde çözümlenmeyerek, idarenin takdirine bağlı olarak plan notu ile alt ölçekli planlara yada kentsel tasarım projelerine bırakıldığı, buna karşılık alanın ‘I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı’ olduğu düşünüldüğünde, ana işlev olamayacak nitelikte olan ulaşımın 1/1000 ölçek detayına kadar çözümlenmesinin gerekçesinin

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

bulunmadığı,

Nazım plan kararlarında getirilen fonksiyonlar açısından yapılan değerlendirmede;AOÇ Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Açıklama Raporunda yer alan Amaç, Hedef ve Vizyon başlığı altındaki Amaç alt başlığında "Ankara Metropoliten alanının ortasında dağınık ve parçalı bir biçimde yer alan Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin açık ve yeşil alan potansiyelinin, Atatürk'ün vasiyetnamesi doğrultusunda modern tarım tekniklerinin araştırılıp uygulandığı ve pasif yeşil peyzaja yönelik modern tarım alanları- ağaçlandırma alanları ile halkın eğlenmesi ve dinlenmesi için "rekreasyon işlevlerine" yönelik şehrin makroplanı ile bütünleştirilerek değerlendirmesi amaçlanmaktadır." denilmekle, öncelikle tarımın ve sonrasında rekreasyon işlevlerinin ana işlevler olarak esas alındığının görüldüğü, dava konusu planın ana fonksiyonlar açısından alan kullanımı ve dağılım tablosu incelendiğinde; tarım başlığı altındaki fonksiyonların oranı; tarım 339,01 hektar ile%7,65,tarım alanı ve ağaçlandırılmış alan 929,90 hektar ile% 20,99 olmak üzere toplam 1268,91 hektar ile % 28.64 oranında, yeşil alan ve rekreasyonla ilgili fonksiyonların oranı; ağaçlandırılmış alan 1413,10 hektar ile %31,89, hayvanat bahçesi ve gelişme alanı 170,27 hektar ile %3,84, park alanları 161,42 hektar ile %23,64, park kültür ve Rekreasyon alanı 23,35 hektar ile %0,53 ve devlet mezarlığı 53,50 hektar ile%1,21 olmak üzere toplam 1821.64 hektar ile %41.21 oranında olduğu, mevcutta yapılaşması korunmuş alanların oranının;hipodrom 145,48hektar ile %3,28, akaryakıt tesisleri 3,42hektarile %0,08, eğitim tesisleri 4,80 hektarile %0,11, kamu kurumları 162,95 hektarile %3,68, mevcut sanayi-depolama tesisleri 154,34 hektarile %3,48, mevcut spor tesisleri 23,65 hektarile %0,53, yasa ile spor tesisi olarak ayrılan alan 25,80 hektarile %0,58, mevcut sosyal tesisler 5,76 hektarile %0,13, askeri alanlar 74,50 hektarile %1,68, aşti (terminal) 30,00 hektarile %0,68, hastane 6,11 hektarile %0,14, toplam 636.81 hektarile %14.37 oranında olduğu, yolların oranı; yollar, toplam 587,29 hektarile %13.26 oranında olduğu, dava konusu plan kararlarında ana fonksiyon türü olarak amaçlarda verilen tarım başlığı altındaki fonksiyonların oranının %28.64 olduğu, buna karşılık, 2. ana fonksiyon türü olarak amaçlarda tanımlanan yeşil ve rekreasyon işlevlerinin oranının ise % 41.21 olduğunun görüldüğü, bu durumun dava konusu planda ana işlevin öncelikle yeşil alan ve rekreasyon fonksiyonu olduğu, ikincil olarak tarım fonksiyonun düşünüldüğünü gösterdiği, bu durumun, Atatürk'ün şartlı bağışına aykırı bir durum oluşturduğu, diğer yandan, dava konusu planda mevcutta korunan her türlü yapılaşmanın oranının tüm alanın %14.37'si kadar olduğu, alanın 'I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı' olduğu düşünüldüğünde, bu kararın da 728 ve 421 sayılı Yüksek Kurulun vermiş olduğu ilke kararlarına aykırı olduğu, ayrıca, alanın I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı olduğu ve yapı yasaklı bir alan olduğu (istisnalar ilke kararında tanımlanmıştır.) düşünüldüğünde, yol alanı oranının, dava konusu planda doğrudan "tarım alanları" (yalnızca tarım alanı) olarak bırakılmış olan ana işlev fonksiyonundan da fazla olduğunun görüldüğü, diğer bir deyişle; yol alanının dava konusu alanda hakim plan fonksiyonu olarak ortaya çıktığı, Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin 18. maddesinde "Her ölçekteki planlar

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

EK-2 de verilen lejant ve plan çizim normlarına göre hazırlanır." denildiği, Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi, Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmeliğin 10. maddesinde "*Koruma amaçlı imar planlarının hazırlanmasında uygulanacak gösterimlerde Bayındırlık ve İskan Bakanlığının Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğinde belirtilen gösterimlere uyulur. Ancak koruma amaçlı imar planlarının özelliği, verilecek kararların detaylı olması ve her alanın farklı nitelik taşıması nedeniyle, plana özgü gösterim kullanılabilir."*denilmekle, istisna getirilerek alana özgü gösterim kullanılacağına ifade edildiği, dava konusu plan gösterimi açısından incelendiğinde, Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğe uygun olmayan gösterimler olduğunun görüldüğü, bu gösterimlerin Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi, Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmeliğin 10. maddesine göre ortaya çıktığının düşünülebileceği, ancak, plan gösteriminde geliştirilen dilin planlama diline uygun olmadığına görüldüğü, dava konusu planın gösterimler altındaki Alansal Kullanımlar başlığı incelendiğinde "Mevcut Hayvanat Bahçesi", "Mevcut Sosyal Tesis Alanı", "Mevcut Spor Tesisleri Alanı", "Mevcut Sanayi ve Depolama Tesisleri (MT) (Uzun Dönemde Kaldırılması Düşünülen Alanlar" gibi gösterimlerin plan dilinden daha çok analiz diline uygun gösterimler olduğu, plandaki gösterim ifadelerinin alanın kullanımının plan projeksiyonu içerisindeki alacağı fonksiyon olması gerektiği, Planın mevcut durumu esas alması durumunda da geçerli olan fonksiyonun plan gösterimi olarak ifade edileceği, aynı durumun, "Ağaçlandırılmış Alanlar" içinde geçerli olduğu, bu lejantın bu alanların şimdiye kadar ağaçlandırılmış olduğunu gösterdiği, ancak anlam olarak gelecekte (plan projeksiyonu içerisinde) alacağı durum hakkında bilgi vermediği, her ne kadar, plan raporunda "ağaçlandırılmış alanlar" kullanımının detayı verilmiş olsa da, Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelikte belirtilen gösterimlere göre ifade edilmesi gerektiği, yine, dava konusu planın gösteriminde bazı kullanımların herhangi bir plan notu getirilmeden birlikte kullanıldığına görüldüğü, bu gösterimlerin, "Tarımsal Üretim Alanı ve Ağaçlandırılacak Alan", "Kültür-Park ve Rekreasyon Alanı" olduğu, AOC Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Açıklama Raporunda "Tarımsal Üretim Alanları" başlığı altında "Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin toprak kabiliyet sınıfları açısından verimli arazileri olarak belirlenen, Ankara Çayı-Gazi Mahallesi arasındaki kısımları Tarım İl Müdürlüğüne 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu uyarınca yapılan tespitler doğrultusunda mutlak tarım arazileri tarımsal üretim alanları olarak ayrıldığı, bu alanlarda, fidancılık, seracılık gibi örtü altı tarımsal faaliyetler, tarla bitkileri yetiştirilmesine yönelik tarımsal üretimler ile eğitime yönelik bilimsel araştırma yapılabilecektir." denildiği, "Ağaçlandırılacak Alanlar" fonksiyonunun ise tanımlanmadığı, raporda "Ağaçlandırılmış Alanlar"ın tanımlandığının görüldüğü, bu iki fonksiyonun birarada olabileceği, ancak, burada sorunun, "Tarımsal Üretim Alanı ve Ağaçlandırılacak Alan" kullanımında hakim fonksiyon türünün bu iki fonksiyondan hangisi olduğunun belirli olmaması olduğu, bu durumun plan notlarında açıklanması gerekirken, plan notlarında açıklanmadığı, plan paftasına bakıldığında, bu alanların renginin 'sarı' olduğu

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

düşünüldüğünde, nazım imar planı tekniğinde ‘sarı’ rengin tarım alanları gösteriminde kullanıldığı da düşünülürse, bu alanların tarım alanı ağırlıklı bir yapıda olacağı şeklinde yorum yapılabileceği, ancak, 17. Plan notunda,....*Bu alanlarla birlikte Tarımsal Üretim Alanları ve Ağaçlandırılacak Alanlar kentin mikroklima ve toprak yapısına uygun ağaç türleri dikilerek korunacaktır.*” denilmekle, bu alanlarda “Ağaçlandırılacak Alan” lejandının daha hakim olduğu yorumunun yapılabileceği, böyle bir karışıklık ve belirsizliğin 1/1000 ölçekli planı yönlendirmede yeterli olmadığı,4. Nolu plan notunda “... *AOÇ alanlarında öngörülen işlevlerin gerektirdiği tesislerin yapılaşma koşulları, yürürlükteki ilke kararlarına uygun olarak, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulunun uygun göreceği alt ölçekli planlar ile kentsel tasarım projelerinde belirlenecektir.*” denilmekle, belirsizlikleri gidermede ilgili Kurumların takdir yetkisinin devreye girdiği ancak, bu durumun da daha önce de açıklandığı gibi, ülkemizde uygulanmakta olan düzenleyici planlama sisteminin mantığına aykırı olduğu, benzer durumun “Kültür-Park ve Rekreasyon Alanı” fonksiyonu içinde geçerli olduğu, “Kültür-Park ve Rekreasyon Alanı” kullanımında hakim fonksiyon türünün bu iki fonksiyondan hangisi olduğunun belirli olmadığı, bu durumun plan notlarında açıklanması gerekirken plan notlarında açıklanmadığı,

Plan notları açısından yapılan değerlendirmede;

Dava konusu plan raporunda AOÇ Alan Bütünlüğü İçindeki Mevcut Sanayi ve Depolama Tesisleri (MT) (Uzun Dönemde Kaldırılması Düşünülen Alanlar) tanımlandığı, “*Bugüne kadar yaşanan süreç içerisinde özel yasalarla Atatürk Orman Çiftliği mülkiyetinden çıkmış, ancak 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı sınırları içerisinde bulunan, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu’nun 20.07.1993 gün ve 3097 sayılı kararı ile uygun görülen AOÇ Sit Alanlarına İlişkin 1/10.000 ölçekli Sınırları Paftasında “Uzun Dönemde Kaldırılması Düşünülen Alanlar” olarak tanımlanan Türk Traktör Fab., Gazi Fişek, Çimento fab., MİTAŞ, TİGEM, TZDK, Akaryakıt Depolama ve Dolum Tesisi, TCDD Ray Kaynak Fab., Belediye Kömür Deposu, Karayolları Asfalt Şantiyesi gibi görsel ve çevresel kirliliğe yol açan sanayi- depolama faaliyetleri uzun dönemde kaldırılarak geri kazanımı sağlanacaktır. Bu alanlardaki mevcut yapı ve tesisler ekonomik ömürlerini tamamlamalarına müteakip ülke ekonomisine katkıları, ulusal savunma sanayi için önemleri ve özel hukuki statüleri göz önüne alınarak Ankara Metropolitan Alan içerisinde 1/25.000 ölçekli 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planında öngörülen yeni alanlara, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak taşınma stratejisi ve yöntemleri belirlenecektir. Bu alanlardaki uygulama; mevcut yapıların tescil özellikleri, yapılaşma koşulları, doğal ve fiziki veriler dikkate alınarak alt ölçekli koruma amaçlı imar planlarına göre yapılacaktır.*” denildiği, yine planın 11. Notunda “*Ankara Kültür ve Tabiat varlıklarını Koruma Kurulu’nun 20.07.1993 tarih ve 3097 sayılı kararında “Uzun Dönemde Kaldırılması Düşünülen Alanlar” olarak belirlenen alanlar; plan bütünlüğünde getirilen işlevlerle uyumlu olabilecek şekilde, mülkiyet yapısı korunmak kaydıyla uzun dönemde işlevsel ve fiziksel dönüşüme tabi tutulacak Mevcut Sanayi- Depolama Tesis (MT) alanlarıdır. Bu alanlarda; yürürlükteki 2863 sayılı yasa ve ilgili mevzuatı ile ilke kararları*

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

doğrultusunda belirlenecek işlevler yer alabilir. Bu alanlardaki uygulama alt ölçekli imar planlarına göre yapılacaktır.” denildiği, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu’nun 20.07.1993 gün ve 3097 sayılı kararı ile uygun görülen AOÇ Sit Alanlarına İlişkin 1/10.000 ölçekli Sınırları Paftasında “Uzun Dönemde Kaldırılması Düşünülen Alanlar” ın belirlendiği, yine Ankara Metropolitan Alan içerisinde 1/25.000 ölçekli 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planında kaldırılmasının düşünüldüğü, diğer bir deyişle, bu alanların bu kararlara göre, sanayi- depolama tesis alanları fonksiyonundan 2863 sayılı Kanun ve ilke kararları doğrultusunda uygun işlevlere dönüşecek alanlar olarak belirlendiği, yani bu alanların dönüştürülmesinin düşünüldüğü, dava konusu planda ise, bu alanlara ‘Mevcut Sanayi ve Depolama Tesisleri (MT)’ denilmekle, var olan fonksiyonun korunduğu, ancak “Uzun Dönemde Kaldırılması Düşünülen Alanlar” olarak tanımlanmakla bu alanın dönüştürüleceği ifadesinin ortaya çıktığı, bu ikili tanımlamanın belirsizlik ortaya çıkardığı, aynı zamanda bu tanımlamanın planlama diline uygun olmadığı, dava konusu planda bu gösterimin verildiği alanların planın projeksiyon süresi içinde hangi fonksiyonda kalacağıın belirli olmadığı, plan raporunda “...sanayi- depolama faaliyetleri uzun dönemde kaldırılarak geri kazanımı sağlanacaktır. Bu alanlardaki mevcut yapı ve tesisler ekonomik ömürlerini tamamlamalarına müteakip.....” denilmekle, uzun dönemin planın projeksiyonuna göre değil, yapı ve tesislerin ekonomik ömürlerini tamamlamalarına bağlı olarak açıklandığının görüldüğü, bu durumda, planın kendi projeksiyonuna bağlı karar getirmediği, dolayısıyla bu tesislerin planın projeksiyon döneminde “mevcut sanayi ve depolama tesisi” olarak kalması yani korunması anlamına geldiği, bu şekildeki değerlendirmenin doğrudan Yüksek Kurulun vermiş olduğu 728 ve 421 sayılı ilke kararlarına aykırı olduğu, diğer yandan, eğer bu alanlar plan projeksiyon dönemi içerisinde dönüştürülmek (kaldırılmak) isteniyorsa, o zaman plan kararlarında bu alanlar için gelecekte alması gereken fonksiyonun verilmesi gerekirken, bu verilmeyip, bunun kararının da alt ölçekli planlara bırakıldığı, diğer bir anlatımla, bu kararın 1/10.000 ölçekte verilmesi gerekirken, alt ölçeklere bırakıldığı, bu durumun belirsizlik ortaya çıkaracağından düzenleyici planlama sistemine (ülkemizde uygulanan planlama sistemi) aykırı olduğu, oysa idarenin bu alanların dönüştürülmesinde araçlara da sahip olduğu, bu araçlardan birinin, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kanununun 17. maddesinde ortaya çıkan, “imar hakkı transferi” olduğu, bu maddede “c) Yapılanma hakları kısıtlanmış tescilli taşınmaz kültür varlıklarına veya bunların koruma alanlarında bulunan ya da koruma amaçlı imar planlarıyla yapılanma hakları kısıtlanan taşınmazlara ait mülkiyet veya yapılanma haklarının kısıtlanmış bölümünü, imar planlarıyla yapılanmaya açık aktarım alanı olarak ayrılmış, mülkiyetlerindeki veya üçüncü şahıslara ait alanlara, aktarımdan yararlanacak öncelikli hakları belirleyerek bir program dahilinde aktarmaya, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeler, bunların dışında valilikler yetkilidir.” denilmekle, imar hakkı transferinin bu alanlardaki mevcut sanayi ve depolama tesisleri fonksiyonunun dönüşümü için kullanılabileceği, yine, 5366 sayılı Kanun ve bu kanun içeriğindeki araçların da kullanılabileceği, 7 nolu plan notunda “Park ve rekreasyon alanlarında; dinlenme- eğlence alanları, piknik alanları, ağaçlandırma, oyun alanları, çay bahçesi, yeme-içme birimleri,

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

büfe, mekanik eğlence parkı, peyzaj elemanları, genel otoparklar, servis yolları, bisiklet yolları vb. kullanımlar yer alabilir.” denilmekle, “park ve rekreasyon” şeklinde ikili bir gösterimin ortaya çıktığı, park fonksiyonu ve rekreasyon fonksiyonunun iki ayrı fonksiyon olduğu, park fonksiyonu verilen yerlerde yapılaşma hakkı bulunmaz iken, rekreasyon alanlarında sınırlı da olsa yapılaşma hakkı verildiği, dava konusu plan notlarında park ve rekreasyon fonksiyonları için temel ayırımın dikkate alınmayıp bu iki gösterimin birarada verilmesinin park alanlarına da yapılaşma yapılması sonucunu ortaya çıkardığı, dava konusu planda 15 nolu plan notunda “AOÇ Müdürlüğü tarafından kullanılan, işletilen, kiraya verilmiş olan tüm mevcut tesisler korunacak olup, bu yapılardan planda öngörülen yol güzergahları ve kavşaklardan etkilenenler olması durumunda aynı alan içerisinde yeniden yapılabilecek olup, alt ölçekli planlar ile çözülecektir.” denilmekle, AOÇ Müdürlüğü tarafından kullanılan, işletilen, kiraya verilmiş olan tüm mevcut tesislerin korunduğunun ortaya çıktığı, plan raporunda AOÇ Müdürlüğü tarafından kullanılan, işletilen ve kiraya verilen tesisler konusunda detaylı bilgi verilmeden ve imar mevzuatına uygun olup olmaması değerlendirilmeden bu plan notunun yazılmasının hatalı olduğu, ayrıca bu plan notunun doğrudan Yüksek Kurulun vermiş olduğu 728 ve 421 sayılı ilke kararlarına aykırı olduğu, dava konusu planda 16 nolu plan notunda “Atatürk Orman Çiftliği arazileri içerisinde 1992 yılındaki tescil kararı öncesi yer alan mevcut yapı ve tesisler işlevlerini sürdürebilir. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüne kiralanan alanlar üzerindeki mevcut tesislerin durumları alt ölçekli planlarda belirlenecektir.” denilmekle, 1992 yılındaki tescil kararı öncesi yer alan mevcut yapı ve tesislerin korunduğu anlamının ortaya çıktığı, bu plan notunun doğrudan Yüksek Kurulun vermiş olduğu 728 ve 421 sayılı ilke kararlarına aykırı olduğu,

Ulaşım şeması açısından yapılan değerlendirmede;

Davaya konu alan içerisinde ulaştırma kolaylığının sağlanabilmesi için yapılmış (ve halen yapımı devam eden) olan yol güzergahları ile ilgili yapılması gerekli ön inceleme ve değerlendirmelerin yapılmadığının görüldüğü, özellikle şehir içerisinde açılması düşünülen yeni yol hatları ile ilgili bir Ulaştırma Ana Planı dahilinde çalışmaların yürütülmesi ve tek başına bir hat üzerinde açılacak yollarla ilgili tüm şehre etkisinin (olumlu olarak yansımaları için) detaylı olarak inceleme altına alınmasının gerekli olduğu, bu anlamda, öncelikle yolun kapasite analizlerinin yapılmasının gerektiği, kapasite analizinin amacının; karayolu kullanıcılarının (taşıtlar ve insanlar ile diğer unsurlar) mevcut ve gelecekteki maksimum sayısını tahmin ederek bu sayılara göre karayolu elemanının hizmet seviyesi, doluluk oranı ve geometrik standartlarını belirlemek olduğu, kapasite kavramı ile; hakim yol, trafik ve kontrol koşulları altında, verilen bir zaman dilimi içinde yol platformu, üniform bir şerit kesimi, bir kavşak veya bir noktadan makul şekilde geçebilecek taşıt veya insanların maksimum saatlik miktarı tanımlandığı, karayolu elemanları (KE) için kapasite analizleri; mevcut bir KE'nin hizmet seviyesini belirleyerek mevcut koşullardaki KE kapasitesinin mevcut / tahmini talep trafik hacmine cevap verip vermediğini belirlemek ve eğer istenen hizmet seviyesi sağlanamıyorsa kapasiteyi artırabilecek çözümler ortaya koymak için ve yapılması planlanan

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

bir KE'nin hizmete açılması düşünülen tarih ve ekonomik ömrü boyunca oluşması muhtemel trafik talepleri çerçevesinde istenen işletme koşulları ve hizmet seviyesini sağlayacak çözüm alternatiflerini oluşturabilmek amacıyla yapıldığı, kapasite analizi; homojen trafik, yol ve kontrol koşulları altındaki bir yolun kavşaklarını (örneğin sinyalizasyon kavşakları gibi) veya kesimlerini incelediği, ideal koşullar, iyi hava, kaplama koşulları ve yolu iyi bilen (yola aşina) kullanıcılar ile trafik akımında engel olmadığını varsaydığı, yol koşulları, karayolu elemanının geometrik özellikleri ve diğer unsurlardan meydana gelirken bazı durumlarda bu koşulların yolun kapasitesi ile hızı etkileyebileceği, trafik koşulları, kapasite hesaplarında kullanılan trafik hacmi ve kompozisyonunun kapasiteyi doğrudan etkilediği, taşıt türünün yine kapasite analizini etkileyen diğer bir bileşen olduğu, taşıt tiplerinin dağılımına ilave olarak kapasite, hizmet seviyesi ve servis akım oranını etkileyen diğer bir trafik özelliğinin ise yönsel dağılım olduğu, kapasite analizinin diğer önemli bir unsurunun da kontrol koşulu olduğu, kontrol koşullarının, kesintili akım koşullarında belirli bir trafik akımının hareketi için ihtiyaç duyulan zamanın kontrol altında tutulması kapasite, servis akım oranı ve hizmet seviyesi için önemli olduğu, hizmet seviyesinin (LOS), genellikle seyahat zamanı, hız, manevra serbestliği, trafik kesintileri, konfor ve rahatlık gibi hizmet parametreleri açısından trafik akımı içindeki işletme koşullarının açıklandığı bir kalite ölçüsü olduğu, her bir yolun sınıfına uygun analiz yöntemleriyle yolun hizmet seviyesinin tanımlandığı, kapasiteleri açısından yol tiplerinin; iki şeritli karayolları (2x1), çok şeritli karayolları (2x2, 2x3), otoyollar (2x2, 2x3, 2x4,...), yaya yolları, bisiklet yolları, iki şeritli karayolları (2x1) olduğu, iki şeritli bir karayolunun, aynı platform üzerinde bir gidiş ve bir geliş şeridinden oluştuğu, düşük hızla seyreden taşıtları geçmek için karşı yöndeki trafik akımının izin verdiği kesim ve mesafelerde karşı şeridin kullanılması gerektiği, iki şeritli karayolları pek çok ülkenin karayolu ağında anahtar bir unsur olup trafiğin miktarı ve kompozisyonu, yolun geçtiği arazinin topografik yapısı ve karayolundaki fonksiyonel değişiklikler performansını doğrudan etkilediği, iki şeritli karayollarındaki servis kalitesini açıklamak için iki performans kriteri bulunduğu, bunların; takipte harcanan zaman yüzdesi ve ortalama seyahat hızı olduğu, takipte harcanan zaman yüzdesinin, manevra yapma özgürlüğü, konfor ve seyahat rahatlığını ortaya koyduğu, bu kriterin geçiş yetersizliği sebebiyle düşük hızla seyreden taşıtların arkasında oluşan konvoylarda seyahat etme mecburiyetindeki taşıtların ortalama seyahat zaman yüzdesi olduğu, takipte harcanan zaman yüzdesinin arazide ölçülmesi zor olmakla birlikte bir karayolu kesiminde 3 sn.den daha az sürede ilerleyen seyahat halindeki taşıtların yüzdesinin temsili bir kriter olarak kullanılabilmesi, ortalama seyahat hızının ise, iki şeritli bir karayolunda mobilitiyi yansıttığı, bu değer, karayolunun belirlenen bir kesiminde belli bir süre içinde ve her iki yönde kesim üzerinden geçen tüm taşıtların katettikleri uzunluğun ortalama seyahat zamanına bölünmesiyle belirlendiği, genel olarak çok şeritli karayollarındaki hız limitlerinin 60-90 km/saat olduğu, bu yollarda yoğunlukla her iki yönde toplam 4-6 şerit olup bu şeritlerin içinde orta ve iki yönlü sola dönüş şeritleri bulunduğu ve bu şeritlerin genellikle bölünmediği, çok şeritli karayollarındaki trafik hacimlerinin değişken olup bu hacimlerin sınırlarının genellikle 15.000 - 40.000 taşıt/gün düzeyinde olduğu, erişim refüjle sınırlandırıldığında ve ana

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

kavşaklar farklı seviyeli olarak düzenlendiğinde taşınabilecek trafik hacimlerinin 100.000 taşıt/gün'e kadar çıkabildiği, karayolu kavşak değerlendirilmesi sırasında; farklı verilerle yapılan çalışmalar sırasında birden fazla kavşak tipinin uygun olabileceği durumlar olması halinde şehir planıcıları ve karar vericilerin deneyim ve tercihlerinin de kavşak seçiminde etkin rol oynayabildiği, bu durumlarda modelin diğer bir seçim kriteri olan maliyet parametresinin de karar verme sürecinde doğru seçimi yapmak için kullanıldığı, kapasite açısından uygun görülen bir çözüm alternatifinin, trafik güvenliği ve maliyet açısından da uygun çözüm olduğunu söylemenin mümkün olmadığı, bu sebeple karayolu elemanlarının standartlarının tespitinde kapasite analizleri, proje ve trafik güvenliği değerlendirmesi ile maliyet unsurlarının bir arada yapılacağı (eş zamanlı) büro ve arazi çalışması sonucunda ancak nihai kararın alınabileceği, kavşak tasarımı için ilgili karayolu kesiminin geometrik özelliklerinin hem yol kapasitesi hem de trafik güvenliği açısından büyük önem taşıdığı, geometrik özelliklerin bilhassa trafik güvenliği açısından değerlendirilmesi gereken bir kriter olarak belirtildiği, ilgili karayolu kesiminin kavşak bulunan noktalarında kaza sayılarının kavşak olmayan kesimlerine oranla çok daha düşük olduğunun yapılan çalışmalarla kanıtlandığı, kavşakların geometrik tasarımının trafik güvenliği ve kapasite arasında denge oluşturmasına dayandığı, kavşak geometrisi gereği trafiğin düşük hızlarda seyretmesini ve sirkülasyon yapmasını sağladığı sürece güvenli olduğu, bunun yatay kurplar ve şeritlerin çok geniş olmaması ile sağlandığı, ancak anılan önlemlerin kapasiteyi düşürdüğü, bu yüzden kavşakların tasarlanması esnasında güvenlik, işletim performansı ve büyük taşıtlara hizmet verebilme gibi faktörlerin optimizasyonu gerektirdiği, güvenlik üzerindeki etkilerinden dolayı, kavşaklarda uygun taşıt hızları elde etmenin en önemli tasarım hedefi olması gerektiği, iyi tasarlanmış bir kavşakta karşıt akımlar arasındaki göreceli hızların, kurplar vasıtasıyla düşürüldüğü kavşak tasarımını etkileyen hız faktörünü değerlendirirken hız profilleri, tasarım hızı, taşıt güzergahları, hız-kurp ilişkisi, hız tutarlılığı aşt başlıklarını irdelemenin gerekmediği, tüm bu bilgiler ve unsurlar göz önüne alınmadan yapılacak olan veya yapılmış olan çalışmaların ulaştırma açısından değerlendirildiğinde sonucun ne olacağının kestirilmesinin mümkün görülmediği, dava dosyası içerisinde bilimsel olarak hazırlanmış olan herhangi bir çalışma görülmediği, dolayısı ile yapılan çalışmaların bilimsel bir alt yapısının olmadığı, dava dosyasının keşfinde yapılan incelemede, bilimsel bir alt yapısı olmadan yapılmış ve yapılmakta olan işlerin nerede ise bitirme aşamasına geldiğinin tespit edildiği,

Kent ekolojisi açısından yapılan değerlendirmede;

Tarımsal peyzajların biyolojik çeşitlilik açısından önemli alanlar olduğu, Avrupa peyzajlarındaki tehlike altındaki türlerin %40'ına tarımsal peyzajlarda rastlandığı, tarımsal peyzajların ekolojik bakış açısı ile planlanması ve geliştirilmesi Avrupa ve dünya ölçeğinde doğa koruma amaçlı etkili bir politika aracı olarak görüldüğü, Avrupa Birliği Tarımsal Biyoçeşitlilik Eylem Planı (EU Biodiversity Action Plan for Agriculture, 2001) tarımsal alanlarda biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımlar için öncelikleri belirlediği, bu eylem planına göre gerekli ekolojik altyapının varlığını temin etmek plan

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

yapıcılar ve karar vericilerin öncelikleri arasında yer alması gerektiği, tarımsal peyzajlardaki ekolojik altyapıyı oluşturabilmek ve üretken bir peyzaj elde edebilmek için öncelikle planlama kararlarına yön verebilecek temel peyzaj ekolojisi prensiplerini anlamak gerektiği, peyzaj ekolojisine göre bir peyzajı parça-koridor-matris modeli ile tarif etmenin mümkün olduğu, koridorların lineer peyzaj elemanları olduğu, nehirler, karayolları koridorları, kanalların bunlara örnek olabileceği, parçaların lineer olmayan, daha geniş yüzeyli, ormanlar, tarım alanları, konut dokuları gibi lekeler olduğu, peyzaj matrisini odaklanılan alana üst ölçekten bakıldığında algılanan en dominant parça türünün (alan kullanımı/arazi örtüsü) belirlediği, peyzaj ekolojisi prensiplerine göre doğal veya yarı doğal (tarımsal alanlar gibi) bir peyzajı oluşturan parçaların alanı ne kadar büyükse içinde bulunduğu çevreye ekolojik katkısı ve kalitesinin o kadar fazla olduğu, dolayısı ile yapılan planlarda doğal ve yarı doğal parçaların büyüklüklerinin mümkün olduğunca büyük tutulmasına çalışılması gerektiği, parçalar ne kadar süreklilik arz ediyorsa ekolojik kalitesinin o kadar yüksek olduğu, çünkü parçalanmanın (fragmantasyon) peyzajda biyolojik çeşitliliği tehdit eden en önemli unsurlardan biri sayıldığı, dolayısı ile planlarda doğal ve yarı doğal peyzajların sürekliliklerinin gözetilerek mümkün olduğunca az parça sayısını yakalamaya çalışmak gerektiği, bir örnekle açıklamak gerekirse 50 hektarlık 2 adet parçadan oluşan bir açık alan sisteminin, 25 hektarlık 4 adet parçadan oluşandan (toplamda her ikiside 100 hektar olmasına rağmen) ekolojik kalite ve yaşam kalitesi açısından kente daha fazla katkı sunduğu, aynı doku ve ekolojik işleve sahip parçalar birbirlerinden ne kadar izole olurlarsa ekolojik değerlerinin o kadar düşeceği, bir diğer deyişle bir dokunun antropojen kaynaklı kullanımlar ve materyallerle bölünmüş olmasının onun ekolojik değerini düşürdüğü, çünkü peyzaj birimlerinin birbirlerinden izole olduğu, izolasyonun da materyal ve enerji alış verişini azaltacağı için peyzajda istenen bir durum olmadığı, yukarıdaki örnekten devam edilirse 25 hektarlık 4 parçadan oluşan alanın parçaları arasında ortalama 300 metre mesafe olması ile 3 kilometre mesafe olması arasında ekolojik işleyiş açısından büyük farklar doğabileceği, parçaların kendileri ile doku ve işlev açısından ne kadar uyumlu alan kullanımları ile çevrelenir yada komşuluk ederse ekolojik dengelerini korumalarının o kadar kolay olacağı, bunun sonucunda da ekolojik kalite ve içinde bulunduğu ortama ekolojik katkısının daha fazla olacağı, ekolojik değeri düşen peyzaj parçasının kentteki çevre kalitesini düzenleme ve iyileştirme yönündeki katkısının daha düşük olduğu, çevre kalitesinin düşmesinin sonuçta insan sağlığı ve yaşam kalitesini etkilediği, küresel ısınmanın etkilerinin giderek hissedildiği günümüzde kent ekolojisine saygılı davranılması ve planların bu doğrultuda hazırlanmasının kamu yararı açısından çok önem taşıdığı, Atatürk Orman Çiftliği'nin Ankara'nın kent ekolojisi açısından önemli bir rezerv alanı olduğu ve tarımsal ağırlıklı bir temayla kalması şartıyla bağışlandığı, bu durumda yukarıda bahsi geçen maddelerdeki kuralları göz önünde bulundurarak davaya konu plan incelendiğinde; adının çağrıştırdığı üzere Atatürk Orman Çiftliğinin bir tarımsal matris olması (tarımsal üretim alanlarının peyzajdaki en yüksek yüzdeye sahip alan kullanımı olması) gerekirken, bugün bu özelliğinden gittikçe uzaklaştığı, buna ek olarak 1/10.000 ölçekli planda tarımsal üretim alanları olarak belirtilen alanların

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

AOÇ geneline bakıldığında hem yüzde olarak çok düşük olduğu, hemde parça büyüklüklerinin göreceli daha ufak ve parçalı bir yapıda olduğunun görüldüğü, tarımsal üretim alanı ve ağaçlandırılacak alan ibaresi ile belirtilen alanların ise, tarımsal üretim alanlarına göre çok daha büyük parçalı kompozisyon oluşturacağı ancak bu durumun süreklilik arz etmeyen bir kompozisyon olduğu,plandaki en dominant kullanımın ağaçlandırılmış alan olduğu, bunun ileride AOÇ peyzajının bir orman matrisi olacağını işaret ettiği, orman alanları ekolojik açıdan çok kıymetli alanlar olmalarına rağmen bu alanın taşıdığı kültürel peyzaj değeri açısından tarımsal bir matris olması gerektiği,tarımsal üretim alanları ve ağaçlandırılacak alanlar şeklinde bir kullanımda alt ölçekli planlara gelindiğinde ne yönde bir kullanım kararı (tarım yönünde mi, ağaçlandırma yönünde mi) alınacağını peyzajın konfigürasyonunu tamamen değiştireceği, konfigürasyonun bir peyzajdaki ekolojik işleyişi belirleyen önemli bir parametre olduğu, tarımsal üretim yönünde bir kullanımın verilmesinin izolasyonu çok daha düşüreceği, (yani ekolojik açıdan çok daha olumlu bir durum söz konusu olacaktır) ve AOÇ matrisine tarım alanları ve kullanımlarının nispeten hakim olacağı, ağaçlandırma yönünde alınacak bir kararın ise hem peyzajda artık tarımsal bir dokunun hakim olmamasına (ki bu da kuruluş amacına ve plan kararlarında belirtilenlere aykırıdır) hem de AOÇ peyzajlarının çok farklı işlevlere sahip olmasına ve ekolojik işleyişinde değişime sebep olacağı, ağaçlandırılmış alan park ve rekreasyon alanı, tarımsal üretim alanı ve ağaçlandırılacak alan gibi tanımların planlama lejantlarında bir arada kullanılmasının mümkün olabileceği ancak ekolojik açıdan bu kullanımların her biri farklı dokuya ve işleve sahip olduğundan kent ekolojisine katkılarının da farklı seviyelerde olacağı, dolayısı ile ekolojik denge, yaşam kalitesi ve çevre kalitesi açısından bu tip kullanımların bütünmüş gibi ele alınmasının sakıncalı olduğu, çünkü antropojen bir yaklaşımla bakıldığında birbirine benzer görünen şeylerin ekolojik açıdan bakıldığında farklı değerlere sahip olabildiği, planlarda kent ekolojisine hizmet edebilir kompozisyonların oluşturulmasının sonunda yine kamu ve insanlığın yararına olacağı, mevcut planda önerilen mevcut sanayi ve depolama tesisleri (MT) ile tarım arasındaki komşuluğun sanayi tesislerinden kaynaklı olarak tarım ürünlerinin kirlenmesi ve halk sağlığına vereceği zarar ihtimalinden dolayı olumsuz olduğu, bu tür tesislerin dokusunun tarımsal peyzaj dokusundan oldukça farklı olduğu, dolayısı ile peyzajdaki işleyişe dair etkilerinin de farklı olacağı, bir alanın kendisi ile doku ve işlev açısından ne kadar uyumlu alan kullanımları ile çevrelenir ya da komşuluk ederse ekolojik işleyişini o kadar kolay sürdürebileceği, bu kapsamda bu tesisler için planda uzun vadede kaldırılması düşünülen alanlar ibaresinin kullanılması ve yerine ne getirileceğinin belirli olmamasının büyük bir risk olduğu, ekolojik bakış açısı ile bu ibarenin tarımsal alanlarla komşuluk olduğu durumlarda “uzun vadede tarımsal üretim alanı yapılacak alan” olarak belirtilmemiş olmasının plan hazırlığında ekolojik prensiplerin ne kadar dikkate alındığını gösterdiği, mevcut tesislerin ağaçlandırılmış alanla olan komşuluk durumunda ise gelecekte olması gereken kullanımın “ağaçlandırılacak alan” olarak yer alması gerekirken bu bakış açısı ile olaya yaklaşılmadığının görüldüğü, burada dikkat edilecek şeyin daha büyük, daha az parçalı ve daha süreklilik arz eden bir desenin hem tarım alanları hemde

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

ağaçlandırılmış alanlar açısından elde edilmesi olduğu, rekreatif amaçlı yapılan öneriler alanın taşıma kapasitesi düşünülmeden AOC de yoğunlaştırılmış olmasının düşündürücü olduğu, ayrıca Atatürk Orman Çiftliği'nde giderek artan yol ağının oluşturacağı bariyer etkisinin düşünülmediği, yollar açısından 40-50 m. genişliğin tarla sistemleri arasında hareket edecek canlıların geçişlerini tehdit edecek boyutta olduğu, yaban hayatı için yapılacak geçitlerin düşünüldüğüne dair bir plan notu veya şematik bir anlatım ile karşılaşılmadığı, bütün bunların da planın ekolojik açıdan bazı konuları göz ardı ettiği izlenimini verdiği, yukarıda bahsi geçen ekolojik peyzaj planlaması unsurlarına ek olarak kültürel peyzaj planlaması bakış açısı ile olaya yaklaşıldığında ise AOC 'nin tarımsal peyzaj matrisi olma özelliğini kaybetmesinin hem çiftliğin kuruluş ve kamuya bağışlanış amacına ters düştüğü, hem de kentsel hafızadaki önemli bir izin ve kente karakter katan bir unsurun gelecekte de bozulmaya devam edeceğini gösterdiği, zaman içinde kültürel peyzaj değerinin azalması ihtimalinin koruma amaçlı nazım imar planının Avrupa Peyzaj Sözleşmesi ile de çelişkili yaklaşımlar sergilediğini gösterdiği, Avrupa peyzaj sözleşmesine göre; "Peyzaj; insanlar tarafından algılandığı şekliyle, karakteri doğal ve/veya insani unsurların eyleminin ve etkileşiminin sonucu olan bir alan anlamına gelir". 15. Maddede yer alan hükümlere tabi olarak, bu Sözleşme tarafların ülkelerinin tamamına uygulanır ve doğal, kırsal, kentsel alanları ve banliyöleri kapsar. Karayı, kıta içi suları ve deniz alanlarını içerir. Özellikleriyle öne çıktıkları düşünülebilecek peyzajları ve aynı zamanda hergünkü ya da bozulmuş peyzajları ilgilendirir. 5. Maddede (Genel Önlemler bölümü) her bir Taraf, "a. peyzajları, yasayla, insanların çevrelerinin önemli bir bileşeni, onların paylaştıkları kültürel ve doğal mirasın çeşitliliğinin bir ifadesi ve kimliklerinin bir temeli olarak tanımayı; b. 6. Maddede belirtilen özel önlemlerin kabulü yoluyla, peyzajın korunması, yönetimi ve planlanmasını amaçlayan peyzaj politikaları oluşturmayı ve uygulamayı; c. genel kamuoyunun, yerel ve bölgesel makamların ve yukarıdaki b fıkrasında bahsedilen peyzaj politikalarının tanımlanmasına ve uygulanmasına ilgi duyan diğer tarafların katılımını sağlamak için usul oluşturmayı; d. peyzajı, bölgesel ve şehir planlama politikalarına ve kültürel, çevresel, tarımsal, sosyal ve ekonomik politikalarına ve aynı zamanda peyzaj üzerinde doğrudan veya dolaylı etkisi olabilecek diğer politikalarına katmayı yükümleni" denildiği, bu bölümde bahsi geçen bütün unsurların davaya konu olan planın peyzaj ekolojisi prensiplerini göz ardı etmesi nedeniyle kent ekolojisine katkısının yetersiz kaldığı, AOC'nin kültürel peyzaj karakterini bozacak nitelikte kararlar aldığı, mevcut hali ile olayı sadece bir rekreasyon amaçlı açık yeşil alan sistemi kurmak şeklinde geliştirmeye çalışması nedeniyle vizyonunun geniş olmadığı izlenimini verdiği, bunun sonucu olarak, dava konusu planın Ankara kentinden faydalananların sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılama yeterliliği, sağlıklı ve güvenli bir çevre oluşturma amacı, yaşam kalitesini artırma hedefi ve bu amacın gerçekleştirilmesi için Ankara'nın sosyal, kültürel, tarihsel ve fiziksel özellikleri gözetilerek hazırlanmadığı görüşlerine yer verilmiştir.

Bilirkişi raporunda, alanın I. Derece Doğal ve Tarihi Sit alanı olduğu düşüncesiyle bir takım planlama kararlarınının 728 ve 421 sayılı ilke kararlarına aykırı olduğu yönünde görüş

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

belirtildiği görülmekle ise de; Mahkememizin E:2015/232 sayılı dosyasına sunulan belge ve bilgilerin incelenmesinden, uyuşmazlığa konu planlama alanının 46 hektarlık bölümü hakkında Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 10.08.2011 günlü, 6281 sayılı kararı ile 1. derece doğal ve tarihi sit şerhinin kaldırılarak, sadece 3. derece doğalsit alanı olarak tesciline ve tarihi sit statüsünün kaldırılmasına karar verildiği, bu işlemin iptali istemiyle açılan davada, dava konusu işlemin tarihi sit statüsünün kaldırılmasına ilişkin kısmının iptali yolunda Ankara 11. İdare Mahkemesi'nce verilen 17.02.2014 günlü, E:2011/2080, K:2014/168 sayılı kararın temyiz edilmesi üzerine Danıştay 14. Dairesi'nin 22.05.2014 günlü, E:2014/3456 sayılı kararıyla "...İşleme konu alanın, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile insanlık tarihi, milli tarihimiz veya askeri harp tarihi açısından çok önemli tarihi olayların cereyan ettiği alanlar olarak tanımlanan "**Tarihi Sit**" özelliklerini taşımadığı ve bunu ortaya koyacak herhangi bir bilgi ve belge ile bilimsel araştırmanın da olmadığı, ayrıca 24.03.1950 günlü, 5659 sayılı "Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu" ile statüsünün ve koruma kullanma koşullarının belirlendiği görüldüğünden, tarihi sit şerhinin kaldırılmasına ilişkin dava konusu işlemin iptali yolundaki İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır...." gerekçesiyle mahkeme kararının tarihi sit statüsüne ilişkin kısmının yürütmesinin durdurulmasına karar verildiği, yine Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 03.02.2012 günlü, 468 sayılı kararı ile uyuşmazlığa konu alanın 7 hektarlık bölümü için tarihi sit statüsünün kaldırılmasına karar verildiği, bu işlemin iptali istemiyle açılan davada, dava konusu işlemin iptali yolunda Ankara 11. İdare Mahkemesi'nce verilen 17.02.2014 günlü, E:2012/1694, K:2014/171 sayılı kararın temyiz edilmesi üzerine Danıştay 14. Dairesi'nin 11.06.2014 günlü, E:2014/3469 sayılı kararıyla anılan mahkeme kararının aynı gerekçeyle yürütmesinin durdurulmasına karar verildiği, öte yandan, Ankara 1. No'lu Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 06.08.2013 günlü, 115 sayılı kararı ile uyuşmazlığa konu alanın bir kısmının doğal sit statüsünün "Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" olarak belirlendiği ve bu işleme karşı açılan davada Ankara 17. İdare Mahkemesi'nin 13.05.2014 günlü, E:2014/839, K:2014/584 sayılı kararıyla davanın süre aşımı yönünden reddine karar verildiği anlaşılmıştır. Bu nedenle, mevcut durum itibarıyla planlama alanının bir kısmının I. Derece Doğal Sit ve Tarihi Sit statüsünün sona erdiği gözetildiğinde, bilirkişi raporunun bu kısımlarla ilgili planlama kararlarının 728 ve 421 sayılı ilke kararlarına aykırı olduğu şeklindeki görüşünün ve bu görüşe dayalı olarak yapılan tespitlerin hükme esas alınamayacağı ortadadır.

Bilirkişi raporunun diğer kısımlarına gelince, raprun taraflara tebliği üzerine davalı idarelerce yapılan itirazları yerinde görülmemiş ve raporun diğer kısımlarının hükme esas alınabileceği sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.08.2010 gün ve 2494 sayılı kararıyla onaylanan "1/10.000 ölçekli Atatürk Orman Çiftliği Alanları Nazım İmar Planı ve I. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının ve eki olarak

T.C.

ANKARA

5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879

KARAR NO: 2015/1198

onaylanan "1/10.000 ölçekli Ulaşım Şeması" ile "1/1000 ölçekli Ulaşım (Yol-Kavşak vb.) Uygulama Projesi" nin; planlama hiyerarşine yönelik ilkelere uygun olmadığı, nazım İmar planı tekniği ve ilkelere uygun hazırlanmadığı, nazım plan kararları ile getirilen fonksiyonların dağılımının AOC'nin kuruluş amacına uygun olmadığı, nazım plan kararları ile getirilen fonksiyonların 1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı'na uygun olmadığı (1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı statüsünü sürdüren kısımlar bakımından), planla getirilen ikili fonksiyonların kullanımına yönelik plan notlarında açıklama getirilmediği, plan notları ile ilgili belirsizlikler bulunduğu, ulaşım şemasının hazırlanmasında ön inceleme ve değerlendirme yapılmadığı, ulaşım şemasının hazırlanmasında bilimsel bir altyapının bulunmadığı, peyzaj ekolojisi prensiplerinin göz ardı edildiği, dolayısıyla imar mevzuatı, şehircilik ilkeleri, planlama esasları ve kamu yararına aykırı olduğu sonucuna varıldığından dava konusu işlemlerde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu işlemin **iptaline**, davacı Ankara Barosu Başkanlığı açısından **davanın ehliyet yönünden reddine**, dava kısmen iptal kısmen ehliyet ret ile sonuçlandığından, aşağıda dökümü yapılan 4.847,10-TL yargılama giderinin takdiren 5/6'sı olan 4.039,25-TL'si ve yargılamanın duruşmalı yapıldığı gözetilerek AAÜT uyarınca belirlenen 1.500,00-TL vekalet ücretinin davalı idarelerden alınarak davacılara (Ankara Barosu Başkanlığı dışındaki) verilmesine, kalan yargılama giderinin davacılar üzerinde bırakılmasına, AAÜT uyarınca belirlenen 1.500,00-TL vekalet ücretinin de davacı Ankara Barosu Başkanlığı'ndan alınarak davalı idarelere verilmesine, müdahil Başbakanlık'ın yaptığı 30,00-TL yargılama giderinin üzerinde bırakılmasına, müdahil TBMM Başkanlığı'nın yaptığı 50,00-TL yargılama giderinin üzerinde bırakılmasına, artan posta giderinin istemi halinde davacılara iadesine, davalı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca yatırılan 4.000,00-TL bilirkişi avansından kullanılan 3.900,00-TL bilirkişi masrafının 1/6'si olan 650,00-TL'sinin davacı Ankara Barosu Başkanlığı'ndan alınarak anılan idareye verilmesine, kalan bilirkişi masrafının ve 68,60-TL YD itiraz harcının Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı üzerinde bırakılmasına, kullanılmayan 10,00-TL'nin anılan idareye iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren **30 gün** içerisinde **Danıştay'a temyiz yolu açık** olmak üzere, 13/07/2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvurma Harcı: 17,15 TL

Karar Harcı: 17,15 TL

T.C.
ANKARA
5. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2011/879
KARAR NO: 2015/1198

Vekalet Harcı: 16,50 TL
Keşif Harcı : 148,55 TL
Bilirkişi Ücreti : 3.000,00 TL
Posta Gideri: 1.619,60 TL

TOPLAM: 4.847,10 TL

MÜDAHİL YARGILAMA GİDERİ(Başbakanlık):

Posta Gideri : 30,00 TL

TOPLAM : 30,00 TL

MÜDAHİL YARGILAMA GİDERİ(TBMM Bşk):

Posta Gideri : 50,00 TL

TOPLAM : 50,00 TL

DAVALI ANKARA BÜYÜKŞEHİR BEL. BŞK. YARGILAMA GİDERİ:

YD İtiraz Harcı : 68,60 TL

Bilirkişi Ücreti : 3.900,00 TL

TOPLAM : 3.968,60 TL